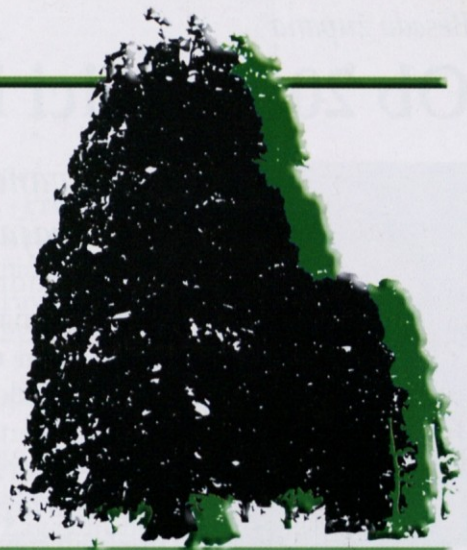

ŠUM SEKVOJ

maj/veliki traven 2008

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

ŠUM SEKVOJ

leto I. maj 1987 št. 1

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI IN DRUŽBENOPOLITIČNE

PREJELI SMO...

Prejeli smo 'gospodarski' projekt v obliki 'sklad' krm. selivo. V letu p. 2010 vidi 'samo' gosp. p. v obliki 'sklad' krm. selivo. V letu p. 2010 vidi 'samo' gosp. p. v obliki 'sklad' krm. selivo.

Večino rastišč, ki so v obliki 'sklad' krm. selivo, v letu p. 2010 vidi 'samo' gosp. p. v obliki 'sklad' krm. selivo.

Večino rastišč, ki so v obliki 'sklad' krm. selivo, v letu p. 2010 vidi 'samo' gosp. p. v obliki 'sklad' krm. selivo.

Čep poročila
Kajko Brdica

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Če bih pravilno rekel, bi v ozračju dobil ime drevesa, seboj našega kraja.

1. Grosulca, ki bi ve leščke
2. Iglavce, ki mi je padele listice
3. Kateri listavec (je?)
4. Kaj raste v gozdu
5. Ime najbližje tov. bilve
6. Kako pravilno mi je?
7. Kaj ustvarja smisel?

Srebrni štigla iz OS Birčna vas

Čestitke ob dnevu Osvobodilne fronte in za praznik dela!

ŠUM SEKVOJ

Maj 1999 - posebna izdaja

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI

SPOŠTOVANE KRAJANJE KRAJANI, GLASU

Znova smo prišli v čas, ko se bomo morali odločiti o svoji prihodnosti, o prihodnosti naše krajevne skupnosti in vsake vasi posebej. Potekel je čas samoprispevka, ki smo ga plačevali vsa ta leta nazaj.

Če se ozremo po naših vaseh, vidimo, da se je v zadnjih desetih letih veliko stvari spremenilo na bolje. Tako rekoč, skorajni več poti, ki ne bi bila asfaltirana. Več kot polovica kranjov je imela vodovod. Telefon pa zvonil v vsakem gospodinjstvu. Seveda pa z razvojem se nismo prišli do tečke, ko bi bili lahko povsem zadovoljni. Čakajo na še makadamske poti, nedokončani samoprispevek kapital. Nanj bi računali in naravno izhodišče za prošnje in za sekretariate in s sredstvi se dotakniti. Ker v teh časih primanjkuje, smislu dobrega zagotovo bolj pa že sami hoče Sredstva, zbrani prispevkom, katerih bo kraj gradila svoje projekte in pomagala vsi družtvom in

ŠUM SEKVOJ

september/kinavec 2004

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Spoštovane krajanke in krajanje KS Birčna vas

Današnja številna naloga priploblega krajovnega glasila namenjamo predvsem informacijam o sprejemljivi delu in o osebnosti, ki smo jih bežali v zadnjih petih letih. Ne je postalo zbiranje finančnih sredstev s samoprispevki. Za vsak delež pri oblikovanju oblikovnih in materialnih sredstev, tudi pri vzdrževanju in obnovi naših krajev. Sigurno je, da brez samoprispevka, da brez lastnega finančnega vira, naša krajevna skupnosti ne bi bila tu, kjer danes je. Zato vas vabim, da se vključite v našo delovno skupino, o naši moči in potrebi, da si naš življenjski prostor še izboljšamo in obdržimo v svojih rokah. Če vam ni všeč, se vključite v našo delovno skupino. Če vam ni všeč, se vključite v našo delovno skupino. Če vam ni všeč, se vključite v našo delovno skupino. Če vam ni všeč, se vključite v našo delovno skupino.

Lajše MURIC, naš predsednik. Njegova moč in volja sta nesumirni. Popeljal nas je v družbe nerazvitih, pod njegovim vodstvom smo si izboljšali naše življenjske okoliščine, njegova vizija gre naprej, za naš krajane KS Birčna vas. Uveljavil se je referendumska za samoprispevek, glasovanje, saj bomo v tem razpisu pomagal organizirati potrebne pisanje ciljev, ki jih ima svet KS, ki ga uspešno vodi. Znaprimo smo, tako kot smo moč uspešno vseh naslednjih 28 let njegovega vodstva in dela v KS Birčna vas. Lajše, s tabo naprej za nove pobude naših krajanov (sp).

ZA pomeni glas zaupanja in željo po razvoju

VIŠNJA PRUPLA

NOVO RSTU - KUHORVA VAS - STRANŠKA VAS - NOVO RSTU - URŠLJE	NOVA RSTU - PATREŠČA			
12.44	0	0	NOVO RSTU	7
12.46	0	0	LUČJA	1
12.47	0	0	ZARJA VAS	1
12.48	0	0	GOTJA VAS	1
12.50	0	0	FRANČIČEVA "H"	1
12.53	0	0	TETJA VAS	1
13.10	10	10	KUPČKA VAS I	13.10
13.04	13.14	13	KUPČKA VAS II	13.04
13.08	13.18	12	JURJA VAS	13.08
13.12	13.22	14	LAŠKOVČEVA	13.12
13.16	13.26	10	STRAŠKA VAS I	13.16
13.18	13.28	10	STRAŠKA VAS II	13.18
13.20	13.30	17	PUPČEVA VHI	13.20
13.25	13.35	17	SKUPČEVA	13.25
13.26	13.36	21	KIŠČEVA	13.26
13.29	13.39	24	KOŠČEVA GG	13.29
13.31	13.41	24	KOŠČEVA H	13.31
13.36	13.46	25	LUČNA	13.36
13.41	13.51	27	NOVO RSTU	13.41
13.45	13.55	27	NEKLAJČEVA	13.45

VIŠNJA PRUPLA

AVTONIJSKI VOZI UD POKLEKARJA UD PETKA
ZJAVNOSTI: UD 1.6.1988 DS 31.5.1989

rečno 1988!

ŠUM SEKVOJ

februar/mart 2006

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI

Beseda župana

Ob 20 – letnici izdaje glasila ŠUM SEKVOJ

**Spoštovane krajanke,
dragi krajanjani !**

Kar ne morem verjeti, da že dvajset let naš prijetni krajevni časopis šumi med našimi krajanjani in v sleherni dom prinaša novice o aktivnostih v naši krajevni skupnosti. Z veseljem že uvodoma povem, čeprav sem to poudaril že nekajkrat v prejšnjih številkah, da so bile vse

izdaje glasila »ŠUM SEKVOJ« s strani profesionalnih časnikarjev ocenjene kot zelo kvalitetne oziroma kot odličen informativni list lokalne skupnosti. Še več, takega lista si ne more privoščiti niti MO Novo mesto, sicer zaradi drugih vzrokov, zato mu pripisujemo še toliko večjo vrednost. Prav gotovo je za takšno oceno zaslužen celoten uredniški odbor, iskreno zahvalo in pohvalo pa bi kljub temu izrekel članoma uredniškega odbora, urednikoma, ki že od vsega začetka ustvarjata to naše glasilo, **Vidi Roženberger in Srečkotu Petricu**. Hvala vama, kajti z vajino prizadevnostjo smo zapisali in informirali vse krajanjane o našem delu, hkrati pa dogajanja za vedno zapisali v zgodovino naših krajev. **Šumenje je zapisano v srcih naših ljudi in seže preko roba naših vasi.**

O občinskih aktivnostih vam danes ne bom pisal. S tem se imate priložnost seznaniti preko ostalih medijev. Želim vas seznaniti le z nekaterimi aktivnostmi, ki se vodijo v občinskih službah. Tudi za KS Birčna vas:

- v kratkem lahko pričakujete vrnitev sredstev za izgrad-

- njo telefonskega omrežja
 - priča ste bili razgrnitvi prostorskih aktov
 - potekajo priprave za izgradnjo kanalizacije in čistilne naprave
 - potekajo priprave za izgradnjo vodovodnega in elektro omrežja Cerovec-Jama
 - izdelujejo se projekti za izgradnjo pločnikov in javne razsvetljave
 - dobili bomo obrtno cono
 - morda bomo priča izgradnji obvoznice
 - dogodki se odvijajo tudi v zadevi III. razvojne osi
- In še bi lahko našteval. Prepričan pa sem, da aktivnosti peljejo v pravo smer in, da razvojni projekti ne bodo obšli naše krajevne skupnosti.

Ob dvajsetletnici izhajanja našega glasila ter ob prazniku KS Birčna vas, vsem krajanjankam in krajanom čestitam z željo, da bi naš list še pogosteje izhajal, uredniškemu odboru želim veliko uspehov pri pridobivanju člankov in sredstev za izdajo, svetu KS Birčna vas pa veliko uspehov pri vodenju projektov za nadaljnji razvoj KS. Krajanjankam in krajanom želim dobro počutje v naših prelepih vaseh in v njihovem bivalnem okolju.

Iskrene čestitke !

Župan MO Novo mesto
Alojzij Muhič

**Spoštovani ustvarjalci glasila in krajanke
ter krajanjani KS Birčna vas!**
**Ob 20-letnici »šumenja sekvoj« v obliki besednih
in slikovnih prispevkov vam iskreno čestitam.**

Alojzij Muhič,
župan

Beseda urednice

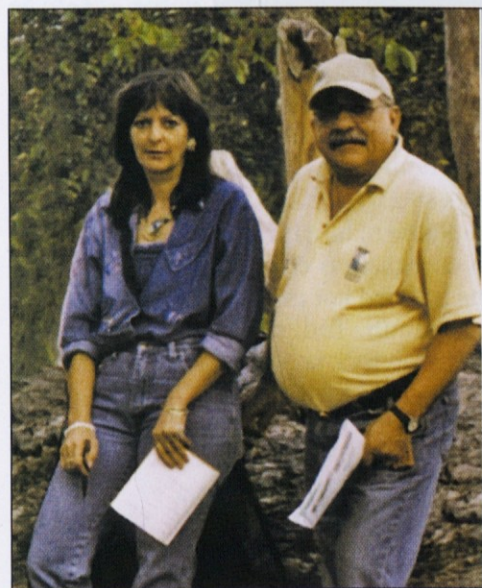
Prisluhnite šumenju

S temi besedami sem vas pozdravila v prvi številki našega glasila. Spoštovani krajanji in cenjene krajanke, bilo je to davnega leta 1987.

Namen glasila je bil jasen. Želeli smo dvigniti nivo informiranja

v krajevni skupnosti, vas informirati o delu, uspehih in problemih... **«Z besedo in fotografijo vam bomo posredovali podobo našega kraja, skupaj z njegovim vsakodnevnim utripom... Glasilo nosi morda malo nenavadno ime: ŠUM SEKVOJ... po naši krajevni znamenitosti – sekvojah, ki sta uvrščeni v seznam dendroloških naravnih spomenikov... Sekvoje spadajo med najstarejša in najvišja zimzelena drevesa, odlikujeta jih mogočnost in dolgoživost. Mi, zbrani pod krošnjama naših sekvoj si želimo,**

Urednika ob zaključku redakcije

da bi vsaj majhen del njune mogočnosti zajel tudi naravo našega značaja, vsebino našega dela in nenazadnje tudi informiranja o rezultatih le tega. Spoštovani krajanji, prisluhnite šumenju...» sem še dodala. In začelo je šumeti...

Dvajset let že šumimo. Pravzaprav enaindvajset let mineva od uvodnega sestanka, od prvih tekstov, prvih pričakovanj. Uvodni članek je nosil naslov Obdobje boja iz nerazvitosti. In s tem legendarnim stavkom – pravzaprav delovnim motom Alojza Muhiča, našega dolgoletnega predsednika sveta krajevnne skupnosti, smo preželi vsebino vseh na-

ših glasil. Naj poudarimo, da je bil ravno **Alojz Muhič**, naš zdajšnji župan, prvi pobudnik in idejni oče izdaje našega glasila. In se mu seveda lepo zahvalimo.

S Srečkom sva bila tim vsa ta leta. Imela sva svoj koncept, veliko volje, Srečko kar nekajletne izkušnje z oblikovanjem in izdajo. Skušala sem mu odgovorno slediti. Zнала sva si razdeliti vlogi. Razumeš – razumem, veš – vem, jasno – jasno. Krasno. Govorila sva isti jezik, delala po svoji najboljši vesti. Besede, ki sva jih dala ljudem, sva povedala iz srca. Bila sva iskrena do vseh. Si, kar si... Delovala sva usklajeno, včasih z noro hitrostjo današnjega tempa. To je bil najin prispevek k naši skupni krajevni zgodbi. Ker vas imava rada. Vse, ki živite in delujete tu. Se trudite za napredek in podobo kraja. Naročili so mi kakšno anekdoto. Bilo jih je veliko, avtor Srečko Petric. Pa ne bomo zdaj o tem. Spomnim se kot bi bilo včeraj... Našega prvega sestanka. V prostoru je bilo čutiti energijo. Rekla bi, rojevanja. In nekega naslednjega... Sedeli smo na požagani sekvoji. Tudi takrat je

Tomo pri obdelavi naslovnice

bilo nekaj posebnega v zraku. Kot bi se sekvoji želeli zahvaliti za povzdignjeno veličino. Za ime. Koža se mi je ježila. Bila je to energija zahvale.

In bili so ljudje. Veliko jih je delalo z nama. Eni so bili povsem resni in mirni, drugi nasmejani in navdušeni, tretji užaljeni, besni, prizadeti. Z vami sva delila smeh, prave prijateljske klepete, pa tudi solze.

Ljubiteljsko sva se ukvarjala s temi stvarmi. Za besedo hvala, za topel stisk roke, za namig vzpodbude, za pošteno kritiko. Ja, imeli smo svoje zgodbe. V uredniškem odboru smo se velikokrat od srca nasmejali... To pa je res. Srečko je znal vedno poskrbeti za dogajanje in za vzdušje. Samo drugim je običajno zmanjkalo besed, ko je bil on zaslužen pohvale. Sam je, poleg uredniškega dela, iskal tudi donatorje. Sredstva za izdajo. Nihče ni štel njegovih kilometrov... Ampak ljudje smo

pač – včasih samo ljudje...

Prvi uredniški odbor smo sestavljali Vida (Rataj) Roženberger (glavna urednica), Srečko Petric (odgovorni urednik), Pavel Golob, Marija Hrastar, Franc Bartolj in Boris Zajc.

V dvajsetih letih so pomagali naše glasilo oblikovati še naslednji krajanji: Alojz Muhič, Franc Hrovatič, Zalka Rkman, Vida Šter, Marjan Ilar ml., Jožica Jenič, Darko Fifolt, Franc Plantan, Marija Žagar in Branko Jenič. V prvih letih, ko smo potrebovali tajnico, je to delo z veseljem opravljala Marjana Jakše. Naš prvi krajevni fotograf je bil Miro Hutevec. Najini ostali zunanji sodelavci, ki si vsekakor zaslužijo vso pohvalo, so bili tudi predsedniki vseh krajevnih društev in organizacij, pevci, lovci, vodstvo naše podružnične šole pa tudi Matjaž Roženberger, Ana Ponikvar, Majda Meštrič in Nataša Dragman. Tudi našega gospoda župnika ne smemo pozabiti. In vsi, ki vas nehote nisem omenila. Računalniške zaplete smo reševali s Tjašino in s Tilново pomočjo Za prispevke, ki so krili stroške

Tiskar Stanko pri svojem delu

izdaj, se iskreno zahvaljujemo vsem donatorjem.

Hvala vam, spoštovani krajanji in krajanke, ker ste ŠUM SEKVOJ sprejeli za svoje krajevno glasilo. Iskrena hvala! Že šumi... Zato, tudi tokrat, prisluhnimo šumenju!

Vida Roženberger

Anketa: ŠUM SEKVOJ - 20 let

Letos praznuje GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI Birčna vas visok jubilej – 20 let izhajanja. Uredniški odbor je zanimalo, koliko ljudi glasilo pozna, kaj jim pomeni, ...zato smo sestavili anketo in prosili krajanke, da odgovorijo na nekaj vprašanj in nam zaupajo svoja mnenja.

Anketirani so bili starši otrok (stari starši) iz vasi KS Birčna vas. Vsem se zahvaljujemo za odgovore in vzpodbude za nadaljnje delo.

- Večina anketirancev je poznalo ime glasila: **ŠUM SEKVOJ**, šest odgovorov je bilo nepopolnih ali napačnih (npr.: Sekvoja, V senci sekvoj, Glasilo KS Birčna vas,..)
- 67 % anketiranih je vedelo, da glasilo izhaja 20 let, 16,5 % je prepričanih, da glasilo deluje 15, ostalih 16,5 % pa 10 let.
- Vsi anketiranci so odgovorili, da glasilo radi berejo, ker so v njem objavljeni prispevki, ki jih obveščajo o delu in življenju ljudi in o aktualnih dogodkih, ki so se zgodili v vaseh krajevne skupnosti. Nekateri so pripisali, da je zanimivo brati časopis domačega kraja, ker vse zanima, kaj se dogaja.
- Anketiranci večinoma preberejo časopis v celoti, le en odgovor je bil, da ga ne preberejo, ker nimajo časa.
- 73 % anketirancev prebere poročila društev in organizacij; 64 % prebere članke, ki opisujejo aktualne dogodke; 55 % prebere rubriko Ali ste vedeli; 82 % rubriko Šola, pri šoli, s šolo; 54 % pa rubriko Vaša Ančka.
- Predlogi na vprašanje »Katerih vsebin si v glasilu še želite?« so bili:
 - Rubrika pohval in graj oseb in skupin za delo v KS,
 - Črne točke, svetle točke KS,
 - Porumenele fotografije iz Petricevega albuma,
 - Podrobnosti o življenju ljudi naše krajevne skupnosti,
 - Več prispevkov učencev podružnične šole,
 - Humor.
- 17 % anketirancev glasilo shrani, vsi ostali ga dajo v star papir za reciklažo. En anketiranec je »potožil«, da je glasilo dobil le enkrat.
- Na vprašanje »Kaj bi radi še sporočili uredniškemu odboru?« so bili odgovori vzpodbudni:
 - Pridno nadaljujte z delom; Kar tako naprej; Veliko sreče; Bravo; Glasilo naj izide enkrat mesečno, bolj pogosto; Dobijo naj ga vsa gospodinjstva; Dobro se imejte!, itd.
 - Za Uredniški odbor je anketo in analizo izvedla **Vida Šter**.

Ljudmila Hu-tevec, Gorenje Lakovnice:

» Kljub obilici dela na kmetiji, vedno najdem čas, da preberem »ŠUM SEKVOJ«. Posebno rada preberem prispevke o ljudeh, ki jih poznam in o kraju, kjer živim. V bodoče bi bilo dobro uvesti rubriko o delu Aktiva kmečkih žena.«

Ana Ponikvar, Birčna vas:

» Krajevno glasilo Šum sekvoj poznam. Tudi zato, ker sem zadnja leta zunanja sodelavka uredništva. Njegova vsebina je izčrpna in menim, da hkrati ni ničesar preveč. Glasilo bi lahko izhajalo kvartalno – štirikrat v letu. V njem pa pogrešam več poročanja svetnikov KS Birčna vas o delu in načrtih KS. Čestitam za 20. rojstni dan in uredništvu zaželim veliko elana tudi v prihodnje!«

Tjaša Pirc, Dole-nje Lakovnice:

» Stara sem toliko kot vaše glasilo. Preberem ga vedno in v celoti. Všeč mi je, ker se v njem seznanjam s pomembnimi krajevnimi dogodki in berem o naših ljudeh. V prihodnjih številkah bi si želela več podrobnih zapisov o naših vaseh. Želim pa, da bi se obljube odgovornih, ki se pojavljajo v člankih, tudi uresničile.«

Marjana Jakše, Stranska vas:

» Ko pride »ŠUM« v hišo, ustvari kar neko posebno ozračje. Poznaš ljudi, ki ustvarjajo zapise, na fotografijah prepoznaviš prijatelje in znance. Rada ga imam. Preberem čisto vsega. Človek bi rekel, še vse vejice zraven. O vsem rada berem. Vidini članke o urejanju na-

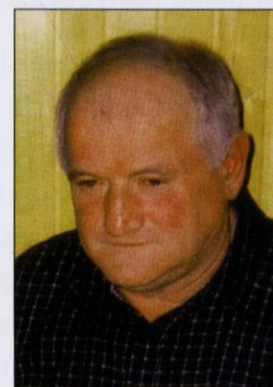

ših bivalnih prostorov, o odnosu do sebe in okolja, pa se mi zdijo tako dobrodošli in duši prijazni. Glasilo je zanimivo in prepričana sem, da lahko vsakdo najde v njem svojo stran.«

Alojz in Fani Šurla, Gorenje Lakovnice:

Zakonca Šurla dobro poznata naše glasilo, se ga vedno razveselita in ga cenita. Lojze, dolgoletni lakovniški gasilec, prebere vse prispevke o tej dejavnosti. Kot prekaljenega aktivista pa ga zanimajo tudi vsi članki, ki kažejo naš krajevni napredek, razvoj in pridobitve.

Fanika navdušena pove, da ga prebere še prvi večer. » Zelo je zanimiv. Prisluh-

nem vsemu: besedi župnika, zdravnika, predsednikov. Nekaterih pogovorov kar ne morem pozabiti (npr. Zgodbo z nasmehom z g. Goletovo). Vida se v njih, na nek svojstven način približa ljudem in se dotakne njihovih življenj. To, kar pa piše o energijah, o čiščenju in navlaki ... To pa je zame kot poslastica. Vse si skušam zapomniti. Tudi to, da moraš eno staro stvar zavreči, ko v hišo prineseš novo, pa da pod posteljo ne smeš imeti skladišča za slabe čase, pa da ne smeš spati obrnjen z nogami proti vratom ali pa v prostoru pod straniščem, pa da moraš vsak dan piti vodo...neverjetno. Tudi Naše Ančke nikoli ne spregledam. Njene zgodbe so naša slika. Velikokrat žalostna, a resnična. Pa o šoli tudi vse preberem. Vesela sem, da znajo naši ljudje narediti nekaj tako zanimivega. In povem vam, da novo številko že nestrpno čakam! »

Zakonca Šurla sta uredniškemu odboru zaželela še veliko ustvarjalne volje in kakšno vrstico več tudi o Lakovnicah. In o okoliških krajih. Tistih, ki v svojem imenu nimajo besede – vas.

Pripravila Pavla in Miro iz Lakovnic

Beseda predsednika sveta KS Birčna vas

V znamenju priprav izgradnje kanalizacije in javne razsvetljave

V Krajevni skupnosti Birčna vas smo v letu 2007 izvajali aktivnosti po predvidenem planu, ki smo ga sprejeli na seji v začetku lanskega leta. Izvedba programov je bila vsekako pogojena z

razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

Poraba sredstev je bila razdeljena na več vasi naše krajevne skupnosti. Ker pa smo, kot ste že seznanjeni, s sredstvi omejeni, bodo tiste vasi, ki so izpadle iz lanskoletnih realizacij programa, prišle na vrsto v letošnjem in v prihodnjih letih.

V letu 2007 smo imeli na voljo 79.100,00 € iz občinskega proračuna, sredstva zbrana s samoprispevkom in sredstva iz drugih virov.

Specifikacija pritoka sredstev:

79.100,00 € proračunskih sredstev

25.300,00 € sredstev iz samoprispevka

15.000,00 € sredstev iz drugih virov MO

Novo mesto

Naša prva javna razsvetljava

Skupaj smo za razvoj naše KS, za investicije - v letu 2007 porabili 119.400,00 €.

Sredstva smo porabili za večje in manjše projekte po vaseh KS Birčna vas. V preteklem letu so bile tako realizirane naslednje naloge predvidenega letnega plana:

Stranska vas

V Stranski vasi smo uredili **javno razsvetljava** na zgornji cesti od vaškega vodnjaka v središču vasi do bifeja JU&NI. Vsa gradbena in montažna dela so bila izvedena v letu 2007, priklop pa je bil opravljen v februarju letos.

Pri izvedbi te naloge smo izkoristili priložnost za namestitev cevi za kabel, ker so tedaj kopali kanale za optični kabel za Telekom. Že izkopan kanal je izvajalec razširil in vanj položil še cev za kabel javne razsvetljave. S tem načinom smo zmanjšali stroške gradbenih del za več kot 50% in se izognili dvakratnemu prekopavanju vasi po isti lokaciji.

Na dveh odsekih ceste v Stranski vasi so bile narejene mulde v skupni dolžini

cca 120 m. Z obema posegoma smo preprečili nanašanje peska na glavno cesto ob neurjih, izpodjedanje roba asfalta ter nastajanje nadaljnje škode na cestišču.

Veliki Podljuben

Asfaltirana je bila povezovalna cesta od sredine vasi do ceste, ki pelje proti Gornjem Mraševu, istočasno pa še javna pot mimo hiše Količevih in Šmajdkovih. Ob napeljavi vodovoda je bila namreč cesta prekopana, po zaključku del pa urejena

Novi metri asfalta

in posuta s peskom. Ker cesta poteka po klancu, je obstajala nevarnost, da bi že po nekaj nalivih ostala brez peska. Skladno z nastalo situacijo je bil na svetu KS sprejet sklep, da je cesto, že zaradi vremenskih obremenitev, nujno **asfaltirati**.

Mali Podljuben

V Malem Podljubnu je Elektro Novo mesto postavilo novo transformatorsko postajo in s tem izboljšalo kakovostnejšo oskrbo z električnim tokom v vasi. Na pobudo krajanov in sveta KS je bila izvedena **elektrifikacija vasi** z zemeljskim kablom. Tako je Mali Podljuben prva vas v KS Birčna vas, ki ima urejeno električno napeljavo po zemlji. Brez kablov in žic, ki nenazadnje tudi kazijo podobo okolja. Med polaganjem kabla za elektriko pa

Urejen priključek za večjo varnost

smo, v izkopyane kanale, položili tudi cevi za kable javne razsvetljave. S tem smo seveda prihranili tudi sredstva in energijo za ponovni izkop.

Gornje Mraševo

Asfaltirana je bila javna pot od sredine vasi do Pirčevih.

Ob prazniku krajevne skupnosti Birčna vas, 28. maju, vsem krajanom in krajankam, iskreno čestitamo in jim želimo prijetno bivanje v domačem okolju. Gradimo tudi v bodoče, v slogi, naš skupni napredek!

Svet KS Birčna vas

Vrh pri Ljubnu

Na Vrhu pri Ljubnu je bil urejen **priključek na glavno cesto** pri Gregoriču, ki se nahaja na koncu vasi v smeri Malega Podljubna. Priključek je bil v strmini in makadamski, zaradi česar je ob vsakem deževju na glavno cesto nanese veliko peska, ki je predstavljal nevarnost za udeležence v prometu.

Dolenje Lakovnice

Opravljena je bila **odmera ceste** med Gorenjimi in Dolenjimi Lakovnicami. Pri izmeri se je upoštevala predvidena razširitev ceste in temu primerno so postavljeni tudi mejniki. S tako postavitvijo le teh so se strinjali vsi lastniki parcel ob omenjeni cesti. Cesta je zdaj pripravljena za širitev. Groba gradbena dela zanjo, so bila izvedena že v začetku letošnjega leta.

Birčna vas

V Birčni vasi v letu 2007 ni bilo realizacij, ki bi jih krajani lahko opazili. Smo pa tu vseeno porabili največji del sredstev, s katerimi smo razpolagali. Sredstva smo porabili za **plačilo projekta** za pločnik in javno razsvetlavo od Ruperč vrha do konca Birčne vasi. Ker je cesta, ki pelje skozi Birčno vas državna cesta, je bila potreba izdelave projekta nujna za izvajanje predvidenih del.

Približuje se tudi zaključek izdelave projekta za izgradnjo kanalizacije v Birčni vasi in v Stranski vasi. Projektna dokumentacija je sicer dokončana, pridobivajo pa se gradbena dovoljenja za celotno območje obeh vasi. V letu 2009 predvidevamo začetek gradnje.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem krajanom, ki ste s svojimi predlogi in pripombami prispevali k boljšemu projektu. Ker so bila vsa vaša mnenja pri projektu upoštevana pomeni, da so bila dobra in na mestu.

Tudi pri pobiranju služnostnih pravic za poseg na privatnih zemljiščih ni bilo večjih težav, kar je pripomoglo k hitri zaključitvi projekta in pripeljalo do možnosti pridobivanja gradbenih dovoljenj. Le ta pa so nujna za pridobitev sredstev in za začetek gradnje.

Ob izvedbi kanalizacije želimo hkrati urediti tudi pločnik in javno razsvetlavo

Priprave za širitev ceste

v Birčni vasi. Tako želimo vas urediti za nekaj nadaljnjih let in se izogniti ponovnim projektiranjem in prekopavanjem.

V preteklem letu so bili **postavljeni manjkajoči prometni znaki** v vaseh po krajevni skupnosti, predvsem pa so bili dodani prometni znaki na novo asfaltiranih cestah. Vsekakor z namenom večje prometne varnosti.

Verjetno marsikdo izmed vas meni, da se v naši KS dogaja premalo ali pa vsaj, da stvari tečejo prepočasi. Zavedati se moramo, da lahko postorimo le toliko, kolikor nam to omogočajo razpoložljiva finančna sredstva.

V svetu KS se trudimo, da so vsa sredstva, ki so nam na voljo, porabljena tako, da je učinek čim večji. Povedati moram tudi to, da imamo zelo **dobre odnose z občinsko upravo** in z njimi zelo dobro sodelujemo. Vedeti pa moramo, da je tudi ona omejena s sredstvi. Zaenkrat smo zadovoljni s tem,

kar smo dobili, računamo pa še na večjo finančno podporo ob začetku gradnje kanalizacije, ko bomo potrebovali sredstva za realizacijo in plačilo zgoraj omenjenih projektov.

Iz občinskega proračuna dobivamo še dodatna sredstva za redno delo KS. Lani smo zmanjšali porabo sredstev za redno delo v KS. Vsa sredstva, ki so ostala iz tega naslova, smo razdelili kot **pomoč društvom in organizacijam**, ki delujejo v KS Birčna vas in so zanje zaprosila.

V vseh teh društvih in organizacijah so – naši krajani. Naši ljudje. Njihovo delo pa zrcali podobo celotnega kraja in nas samih. Potrebni so za naš krajevni utrip. Prav toliko kot nove ceste, razsvetljava krajev, posodobitve. Le z roko v roki smo ljudje.

Predsednik sveta KS Birčna vas:
Branko Jenič

Člani sveta KS Birčna vas za obdobje 2006 - 2010

JENIČ Branko	Stranska vas 26a	predsednik sveta
DRAŠLER Miha	Birčna vas 63	podpredsednik sveta
STANEŠIČ Vesna	Stranska vas	tajnica
ŠKEDELJ Matjaž	Gorenje Mraševo	člani sveta
KASTELIC Pavel	Rakovnik	
MEŠTRIČ Majda	Birčna vas	
PIRC Vinko	Dolenje Lakovnice	
VESEL Aleš	Mali Podljuben	
KRUH Anton	Vrh pri Ljubnu	
HROVATIČ Franc	Stranska vas	
PRIMC Jože	Veliki Podljuben	
BOGATAJ Rudi	Birčna vas	
ŠUŠTERŠIČ Valentin	Gorenje Lakovnice	
DRAGMAN Marjan	Stranska vas	
Nadzorni odbor		
FIFOLT Darko	Vrh pri Ljubnu	
LAMUT Stane	Birčna vas	
ŽAGAR Stane	Birčna vas	
Komisija za prireditve		
HROVATIČ Franc	Stranska vas	
JENIČ Branko	Stranska vas	
ŽAGAR Marija	Birčna vas	
ŠTER Vida	Birčna vas	
PETRIČ Srečo	Birčna vas	
NEMANIČ Majda	Stranska vas	
ROŽENBERGAR Vida	Stranska vas	
Komisija za romska vprašanja		
HROVATIČ Franc	Stranska vas	
JENIČ Branko	Stranska vas	
DRAŠLER Miha	Birčna vas	
ŽAGAR Marija	Birčna vas	
MIKLIČ Drago	Stranska vas	
Socialno zdravstvena komisija		
HROVATIČ Franc	Stranska vas	
ŽAGAR Marija	Birčna vas	
MEŠTRIČ Majda	Birčna vas	
ŠMAJDEK Vinko	Veliki Podljuben	
MEDIĆ Alojzija	Rakovnik	
RKMAN Zalka	Stranska vas	
GOLOB Mira	Stranska vas	

Naš tradicionalni krajevni pohod

V počastitev krajevnega praznika, 28. maja, smo lani malo pred tem datumom organizirali drugi pohod po vaseh KS Birčna vas. Namen pohoda je bil, da se krajanji spoznavamo med sabo, se družimo in spoznamo tudi naše kraje, ki so kljub bližini mnogim tuji.

Zbirno mesto pohodnikov je bilo pred nekdanjo trgovino na Ruperč vrhu. Zbralo se nas je preko 50 udeležencev različnih

Nadaljevali smo preko Gornjega Mraševega do Velikega Podljubna, kjer smo si ogledali spomenik padlim v NOB ter si pogasili žejo pri g. Šmajdku. V spodnjem delu vasi pa nas je čakala prava pojedina pri g. Primcu.

Napolnjeni z novimi energijami smo pot nadaljevali proti Birčni vasi. Naš cilj je bil na nogometnem igrišču NK Birčna vas.

Med malico pohodnikov je skupina mladih na nogometnem igrišču pripravljala potrebne rekvizite za družabne igre. Zbrali smo ekipe za tekmovanja. Po začetni tremi in prošnjam za sodelovanje, se je kar naenkrat vsul plaz tistih, ki so želeli sodelovati. Sestavili smo vaške ekipe, ki so zastopale vasi, iz vseh ostalih pa mešane ekipe ter zelo aktivno ekipo upokojeincev.

starostnih skupin.

Pot nas je najprej vodila skozi gozd do vasi Vrh pri Ljubnu. Za vodiča smo izbrali g. Antona Kruha, ki je dober poznavalec gozda in nam je že med potjo povedal veliko zanimivosti. Ob prihodu v vas nam je pojasnil zgodovino vasi in njene zanimivosti. Od Vrha pri Ljubnu smo nadaljevali pot do gasilskega doma PDG Mali Podljubljen, kjer so nam gasilci pokazali svoje novo vozilo in vse pohodnike pogostili s pijačo in prigrizkom. Od tam smo krenili do Malega Podljubna in si tam ogledali urejen vaški izvir, ki je včasih služil za oskrbo z vodo za vso vas.

Že ob prihodu nas je pozdravil prijeten vonj iz kotla, v katerem so naši dežurni kuharji Vili in Pavle Šušteršič ter Marjan Urbas že od ranega jutra pripravljali golaž za vse pohodnike.

Na cilju nas je bilo preko 70 udeležencev, saj so se nam nekateri pridružili še med potjo, drugi pa so nas počakali kar v Dragah.

Naši kuharji so takoj začeli s postrežbo in potešili smo svojo lakoto in žejo. Za kakovost opravljenega dela naših kuharjev je bil zgovoren dokaz vrsta tistih, ki so si želeli svoje porcije ponovno napolniti. Tudi prazen kotel ob koncu je govoril svoje.

Ekipe so sodelovale v treh igrah: podajanje žogice preko ovir, lovljenje žogice v brento in tek na smučeh. Pri izvedbi iger so se zabavali tako nastopajoči kot tudi gledalci. Verjemite, da smeha in dobre volje ni manjkalo.

Najboljše tri ekipe so prejele simbolične nagrade. Pokazalo se je, da ne zmagajo vedno favoriti.

Ker je udeležba na krajevnem pohodu velika, veselja in energije pa dovolj, moramo poskrbeti, da bo postal pohod tradicionalen del naših krajevnih druženj.

Branko Jenič

Krajevna organizacija ZB NOB Birčna vas: 60 let

Šest desetletij borčevske organizacije

Borčevska organizacija slavi letos 60 let svojega delovanja in prvo leto po prenovi. Lani so bili sprejeti novi statuti Zveze kot Združenj, uveljavljeno je bilo novo ime, marsikje je bil opravljen prehod od organizacije veteranov - borcev NOB 41 – 45 v širjenje organizacije s poudarkom na uveljavljanju idealov, načel in vrednot NOB v sedanjosti in prihodnosti.

S spremembami in dopolnitvami je bil statut prilagojen sodobnim potrebam delovanja in usklajen z novim Zakonom o društvih. Organizacija ima novo ime

Novoletni obisk zaslužnega člana

Združenje borcev za vrednote NOB, ki je primerno za člane vseh generacij, tistih iz vojnega, povojnega, sedanjega in bodočega časa, saj omogoča povezovanje starih in mladih na istih temeljih in za iste cilje.

Združenje borcev za vrednote NOB, krajevna organizacija Birčna vas je bila in je še vedno dejavna v našem okolju. Delovati je začela takoj po drugi svetovni vojni. Leta 1955 je štela 135 članov – borcev. S prizadevnostjo so dosegli, da so bila na krajih dogodkov in drugih primernih mestih, postavljena spominska

Skrb za vojna grobišča in spominska obeležja NOB opravljajo člani vestno.

obeležja NOB in osrednji spomenik na Ruperč vrhu. Ravno omenjeni spomenik še danes predstavlja kraj vsakoletnega zbirališča krajanov, ki se ob njem poklonijo spominu na vse, umrle za svobodo. Padlim borcem, terenskim aktivistom in umrlim v koncentracijskih taboriščih. Spomenik je bil postavljen leta 1959, plošča pa dve leti prej. Tu je pokopan tudi borec italijanske brigade Fontanot. Leta 2003 je KO ZB Birčna vas pripravila in založila brošurico: »Spomeniki in obeležja v Krajevni skupnosti Birčna vas«, v kateri je naslednjim rodovom opisala del zgodovine naših krajev. Iz preteklosti delovanja naše krajevne organizacije je znanih več osebnosti, med njimi sta zelo zaslužna dva dolgoletna predsednika: Jože Rataj in Drago Roženberger. Organizacija je imela vedno, in jo še vedno ima, vso podporo pri vodstvu Krajevne skupnosti, pri pevskem zboru in podružnični šoli.

Danes naša krajevna organizacija borcev za vrednote NOB šteje 54 članov. Članstvo v naši organizaciji je prostovoljno in osebno. Člani so krajanji in krajanke, ki sprejemajo izročila prednikov,

spoštujejo, ohranjajo in negujejo spomin na eno najtežjih obdobij v zgodovini Slovencev, na obdobje NOB. V organizaciji so med člani kar tri generacije. Ob letošnjem jubilejnem Dnevu borca, v prvem tednu julija 2008, bodo v naše vrste povabljeni tudi mnogi naši krajanji. Zaslužne člane pa smo predlagali za posebna priznanja.

Na območju naše KS se nahaja sedem

Ureditev okolice osrednjega spomenika NOB na Ruperč vrhu.

Družina Rkman v Dražgošah.

vojnih grobišč in spominskih obeležij. Oporni zid ob osrednjem spomeniku na Ruperč vrhu je bil v stanju, potrebnem obnove, parkovni del pa izravnave

Vsako leto se dobimo na zboru članov.

Tradicionalni obisk borcev brigada Fontanot iz Italije.

zemljišča za lažjo košnjo. Ker so bile plošče na poti do spomenika drseče in nevarne zlasti za starejše obiskovalce, smo poskrbeli za položitev novih. Obnovili smo zid in uredili zelenico. Obnovo dela spomenika, ki je pod spomeniškim varstvom (brušenje in obnova napisov), načrtuje v letu 2008 Komisija za spomenike NOB pri Območnem združenju ZB NOB Novo mesto (komisijo vodi Rudi Sever). Za prenavo okolice spomenika je zaslužen Rudi Bogataj, ki je to nalogo tudi prevzel.

Udeležili smo se prireditve po Sloveniji, na katerih se obuja in ohranja spomin na pomembne dogodke iz NOB. Člani so se letos udeležili pohoda v Dražgoše.

Vsako leto italijanski borci in njihovi svojci, na poti spominov in tovarištva, obiščejo

svojega padlega borca in k spomeniku položijo cvetje, KO ZB pa ob tej priložnosti pripravi tradicionalni spre-

jem, pevci in otroci naše šole pa kratek kulturni program.

Tudi letos bomo organizirali sprejem gostov iz Italije

prvo nedeljo v oktobru in organizirali komemoracijo ob Dnevu spomina na mrtve. Vabljeni ste na spominke prireditve v našem okolju in tudi širše po Sloveniji. Ob tej priložnosti vas vabimo, da se nam pridružite in se včlanite v našo organizacijo.

Združenje za vrednote NOB se, ob spominanju na veličastne dogodke in dosežke NOB, usmerja v sprejemanje vrednot preteklosti kot neprecenljivo izkušnjo naroda v borbi za svobodo, neodvisnost in samostojnost naše domovine in kot opomin ter vodilo ustvarjanja miro-ljubnega sobivanja ljudi večih kultur in večih generacij na istem prostoru.

Predsednik KO ZB NOB Birčna vas:
Bogdan Mali

Ob Dnevu spomina na mrtve, skupaj s pevskim zborom in podružnično šolo, organiziramo in izvedemo vsakoletno komemoracijo. (fotografije spodaj)

PGD Stranska vas:

Sprejeli pevce pod okrilje

Od zadnje izdaje krajevnega glasila se v društvu ni zgodilo veliko novega. Požarov ali kakšnih drugih nesreč v omenjenem obdobju nismo imeli. Torej, ni bilo potrebe alarmirati operativnih članov za pomoč, ki posredujejo ob nesrečah.

Društvena dejavnost je potekala na področju izobraževanja, ki nam ga narekuje izpopolnjena zakonodaja o gasilstvu. Del takšnih izobraževanj pripravlja Gasilska

Na tradicionalnem avtoreliju so sodelovale tri naše ekipe: ekipa članov A, ekipa članov B in ekipa Veteranov. Vse omenjene ekipe so se izkazale slabše kot pionirji. Vendar pa rezultati niso toliko pomembni, kot so pomembne vaje z gasilsko opremo in orodjem, ki ga uporabljamo pri reševanju ob različnih nesrečah. Čeprav na srečo ni nesreč, so vaje vseeno nujno potrebne. Enkrat mesečno v društvu pripravljamo vaje za vse ostale članke, ki se, zaradi različnih razlogov, ne udeležujejo vaj za tekmovanja. Za omenjene vaje bodo člani in članice še posebej obveščeni. Vsem zgoraj omenjenim vajam je bilo v društvu namenjenih približno 600 ur.

Ostala društvena dejavnost, ki obsega vzdrževanje in nabavo opreme, je potekala po ustaljenem načrtovanju. Lani sicer nismo imeli nakupov opreme, niti ne vzdrževalnih del na gasilskem domu, a pripravljamo se na nakup novega gasilskega orodnega vozila.

V tem obdobju so bile, skladno z določili statuta, izvedene tudi volitve novih upravnih odborov. V našem društvu na tem

področju ni sprememb in tako so na vodilnih mestih ostali isti člani. Upravni odbor pa se je povečal za dva člana. V letu 2007 je pod okriljem PGD Stranska vas začel z nastopi, na srečanjih gasilskih pevskih zborov, Moški pevski zbor Ruperč vrh. Našo gasilsko dejavnost smo s to gesto vsekakor popestrili. Če ne bo nesreč, če bomo uspešni na tekmovanjih in pri delovanju, potem bomo veseli vsi. In z našim zborom bomo vsi lahko radostni zapeli. Želimo si, da bi bilo v vsakem dnevu vsaj malo veselja. In tudi pesmi.

Na pomoč!

Predsednik PGD Stranska vas:
Franc Hrovatić

PGD Lakovnice : 70 let

So dnevi, vredni spomina

Minulo leto je bilo za vse članice in članke PGD Lakovnice ter za vse krajanje našega okoliša zelo pomembno, saj smo praznovali visok jubilej – 70 letnico ustanovitve našega gasilskega društva. Pisalo se je leto 1937, ko se je večja skupina krajanov zbrala v želji, da v naravnih in drugih nesrečah pomagajo sočloveku. Ustanovili so Gasilsko četo Lakovnice, ki se je leta 1958 preimenovala v kasnejše GD Lakovnice. Prvotno nadobudnim članom gre vsa zahvala za ta častitljiv jubilej, saj so brez znanja o gasilstvu in brez potrebne tehnične opreme postavili trdne temelje društva s tako bogato zgodovino.

V prvi polovici minulega leta smo se posvetili pripravam na praznovanje tega jubileja. Člani smo aktivno pristopili k izvajanju del povezanih z ureditvijo prostorov gasilskega doma in okolice. Naredili smo fasado. Najpoudarim, da izključno s pros-

tovoljnim delom članov. Uredili smo tudi večnamensko dvorano, ki sedaj že služi potrebam društva in ostalih krajanov.

Mesec september je nato minil v znamenju praznovanja 70 letnice ustanovitve PGD Lakovnice. Ob tej priložnosti je društvo 29. septembra priredilo proslavo, na katero smo povabili vse člane, krajanje, predstavnike sponzorjev in donatorjev, predstavnike MO Novo mesto in GZ Novo mesto ter predstavnike sosednjih gasilskih društev. Prireditve se je pričela z gasilsko paradom, kateri je sledil kratak kulturni program. Program je izvrstno vodila Vida Rožnberger, sodelova-

PGD Mali Podluben:

Prevezeli smo novo gasilsko vozilo

PGD Mali Podluben je 21. junija lani organiziral prireditev ob prevzemu novega gasilskega vozila znamke Renault Master Maestral, tip furgon z vso opremo, ki jo potrebujemo gasilci pri gašenju požara.

Prireditve so se udeležili krajanke in krajanje našega požarnega območja, člani PGD Mali Podluben, predsednik Gasilske zveze Novo mesto in hkrati župan Mestne občine Novo mesto, g. Alojz Muhič, predsednik Krajevne skupnosti Birčna vas, g. Branko Jenič in člani gasilskih društev Uršna sela, Dolž, Stopiče, Stranska vas, Lakovnice in Šmihel.

Predsednik PGD Mali Podluben, Marjan Ilar st., je uvodoma pozdravil krajanke in krajanje ter se jim zahvalil za njihov prispevek pri nakupu novega gasilskega vozila. Poudaril je, da brez po-

moči krajanov naselij Dolnje in Gornje Mraševo, Velikega Podljudna, Malega Podljudna, Petan, Vrha pri Ljubnu, Srebrnič, Krajevne skupnosti Birčna vas, Krajevne skupnosti Drska, Občinskega gasilskega poveljstva Novo mesto, podjetja Agro d.o.o., Keragrad Novo mesto d.o.o., Zavarovalnice Tilia in Triglav ter številnih drugih donatorjev, ne bi zmogli zbrati dovolj sredstev za takšno investicijo kot je nabava gasilskega vozila.

Gospod Alojz Muhič je poudaril velik prispevek sodobne gasilske opreme pri uspešnem gašenju požarov in reševanju ljudi ter premoženja pri naravnih in drugih nesrečah. Le teh pa je vsako leto več in posodabljanje opreme je nujna, seveda skladna s finančnimi možnostmi.

Prav zaradi teh nesreč (primer Železniki...), se vloga in pomen prostovoljnega gasilstva iz leta v leto večata.

Novo gasilsko vozilo je blagoslovil župnik Župnije Šmihel, g. Igor Stepan. Slovesnost so s prepevanjem popestrili pevci MPZ Ruperč vrh in Rok Zupančič s svojo harmoniko. Marjan Ilar ml. pa je, kot povezovalac programa, z gasilski šalami dodobra nasmejale udeležence prireditve.

Sledila je zabava s člani narodnozabavnega ansambla Okrogli muzikanti iz Laškega, ki so, do

li so mladi glasbeniki, pevski zbor Ruperč vrh in učenci podružnične šole Birčna vas. Deležni

smo bili pohval in čestitk s strani MO Novo mesto, GZ Novo mesto in KS Birčna vas. V veliko veselje nam je, da je bil gost na

proslavi tudi naš župan, gospod Alojz Muhič, ki nam je predal priznanja MO in GZ za sedemdeset let uspešnega dela. Sledila je uradna otvoritev gasilskega doma. Ta čast je pripadla najstarejšima članoma, Francu Bartolju st. in Janezu Šušteršiču, v županovi družbi. Naš šmihelski župnik, g. Igor Stepan, je zatem opravil še blagoslov novega doma. Voditeljica nam je poklonila sliko. Povedala je, da je v šopku najlepšega podgorjanskega cvetja – makov, plavice in pšenice, upodobila lakovniške gasilce v njihovi pokončni držji, pridobljeni s trdim delom

jutranjih ur, s svojo glasbo in humorjem razveseljevali krajanje in goste iz sosednjih gasilskih društev novomeškega občinskega poveljstva.

PGD Mali Podluben je eno izmed najmanjših gasilskih društev v občini Novo mesto. Prvo gasilsko vozilo Industrije motornih vozil je bilo kupljeno leta 1983. Bilo je brez gasilske črpalke, ker zanj ni bilo denarja. Tedanje občinsko gasilsko poveljstvo je zatem kupilo društvu 3200 l gasilsko cisterno, s katero so si krajanje v sušnem obdobju vozili vodo iz vodovoda v svoje prazne vodnjake. Sreča pa je bila tudi v tem, da s tisto cisterno ni bilo potrebno izvesti nobene gasilske intervencije. Morali so jo namreč pripeti na kmetijski traktor in vleči na željeno lokacijo, pritisk vodne črpalke pa ni bil primerljiv s pravimi gasilskimi črpalkami. Leta 1990 je društvo nabavilo prvo gasilsko črpalno znamke Ziegler, leta 2000 pa

in z izkušnjami. Ob jubilejni priložnosti pa smo zgodovino našega delovanja zabeležili tudi v posebni izdaji biltena, ki smo ga razdelili med udeležence. Po končani proslavi smo nadaljevali s prijetnim druženjem ob hrani in pijači, ki se je končalo pozno zvečer.

Izkoristil bi priložnost ter se še enkrat zahvalil vsem, ki so v vseh teh dolgih letih pripomogli k razvoju in napredku našega društva in gasilstva nasploh. Tako gre posebna zahvala vsem članom, KS Birčna vas, MO Novo mesto, GZ Novo mesto in ostalim podjetjem ter samostojnim podjetnikom, ki so dokazali, da so med nami še ljudje, ki so pripravljeni pomagati v dobrobit vseh družbi. Hvaležni smo tudi vsem ostalim,

ki so finančno, materialno ali zgolj z dobrim nasvetom pomagali pri dosedanjem delu in razvoju društva. In nenazadnje, hvala tudi vsem prijaznim gospodinjstvom našega okoliša, ki so nas z dobro malico podpirale pri naših delovnih akcijah. Iskreno smo hvaležni vsem.

PGD Lakovnice je tako torej obrnilo nov list v svoji zgodovini. Z velikim zagonom že stremimo k novim ciljem v prihodnosti, s katerimi bomo ostali v koraku s časom na področju gasilstva. Vsem krajanom želimo, da bi še naprej tako uspešno sodelovali, hkrati pa jim želimo čim manj požarov in ostalih nesreč.

NA POMOČ!
Predsednik PGD Lakovnice:
Miro Hutevec

smo zamenjali dotrajano vozilo z vozilom znamke TAM 75 T 3B, letnik 1984, kar pomeni, da ni bilo skoraj nič novejšega, bilo pa je vsaj malo boljše.

Spremembe zakonodaje so na področju gasilstva prinesle številne novosti. Med njimi so: tipizacija gasilskih vozil, varnostni standardi, oprema itd. V PGD smo bili torej »prisiljeni« razmišljati o nakupu novega gasilskega vozila, ki bi ustrezal vsem tehničnim in varnostnim standardom. Za novo vozilo smo pred nabavo varčevali štiri leta, se odrekli nabavam druge opreme in tako zbrali 3.000.000,00 SIT, krajanje in donatorji so prispevali 1.340.000,00 SIT, Krajevna skupnost Birčna vas 1.000.000,00 SIT in Občinsko poveljstvo 2.200.000,00 SIT. Vsem

krajanom in krajanom ter donatorjem se za podarjena finančna sredstva iskreno zahvaljujemo.

V PGD Mali Podluben smo ponosni, da imamo eno tretjino članov starih med 7 in 16 let, ki so zelo zavzeti za gasilstvo in tudi za priprave na občinsko gasilsko tekmovanje. Posebno ponosni pa smo na to, da imamo prvič tudi žensko člansko desetino in dve desetini članov. Naša želja je, da bi v bodoče čim več članic in članov društva opravilo osnovni in nadaljevalni tečaj za gasilca ter se udeležilo tudi drugih izobraževanj. To je naša edina pot in hkrati edini način, s katerim bomo zagotovo pripomogli k razvoju gasilstva pri nas. Na pomoč!

Predsednik PGD Mali Podluben:
Darko Fifolt

MPZ Ruperč vrh: 35 let

Jubileju v pozdrav

V dolini tihi ... je sijalo sonce ...

Župan Alojz Muhič je ponosen na svoje pevce

Slovenci smo znani po tem, da smo vedno radi prepevali. Pesem nas je družila ob vseh veselih, pa tudi manj veselih in celo ob žalostnih dogodkih. Gojitev slovenske narodne in umetne pesmi predstavlja neprecenljivo vrednost dejanja. Neprecenljivo, ko govorimo o amaterski kulturi.

Tudi v naši krajevni skupnosti je bilo tako. Organizirano petje se je začelo že predavnimi leti, v novembru 1972 pa smo ustanovili Moški pevski zbor Ruperč vrh. Pevce našega zbora je takrat zbral Franc Bartolj, ob pomoči in sodelovanju Draga Roženbergerja, Franca Hrovatiča, Janeza Jakšeta in France Jožeta. Zbor si je nadel simbolično ime po dveh mogočnih, preko sto let starih ruperških sekvojah, ki sta se vzpenjali nad našimi kraji ob ruševinah gradu. Ob

ustanovitvi je zbor štel 32 članov, njegov prvi predsednik je postal Franc Bartolj, prvi pevovodja pa Ludvik Ahačič. Svoj krstni nastop smo poklonili vsem našim krajkankam, ob njihovem prvem prazniku. Zbor je začel nastopati na različnih prireditvah, koncertih in slovesnostih.

Da je zborovsko petje v vseh 35 letih v naši KS in tudi izven nje tako mogočno odmevalo, se je s strokovnim in požrtvovalnim delom trudilo pet zborovodij. Po Ludviku Ahačiču Ernest Jazbec, Sonja Pirc, Peter Cigler, zadnjih pet let pa zbor vodi prof. Anton Fink.

Pet pevcev je zboru zvestih že od samega začetka: Marjan Sever, Ivan Hrastar, Franc Šmajdek, Franc Golob in Franc Hrovatič.

V petintridesetih letih smo imeli 1825 pevskih vaj, na

katerih smo se naučili preko 140 pesmi. Po naših zabeležkah smo nastopili na 425 nastopih.

Za nemoteno delo zbora je skrbelo pet predsednikov: Franc Bartolj, Drago Roženberger, Franc Golob, Ivan Hrastar in Franc Hrovatič.

V zboru smo v teh letih prepevali pevci iz naših, pa tudi iz drugih vasi: iz Uršnih sel, Straže, Irče vasi, Šmihela, Škrjanč, Gotne vasi.

Vse od ustanovitve smo vadili v prostorih naše podružnične šole. Iskreno smo hvaležni vodstvu šole, zahvaljujemo pa se tudi našemu sponzorju Zavarovalnici Tilia ter KS Birčna vas in Uršna sela za finančno pomoč.

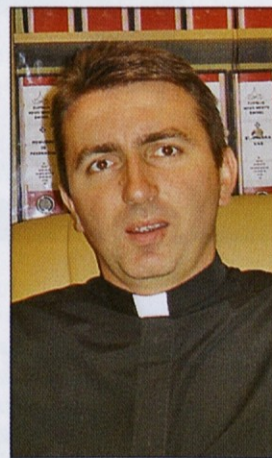
Danes šteje zbor 21 članov. Lani je pod okriljem PGD Stranska vas nastopil na srečanju gasilskih pevskih zborov v Novi Gorici. Zborovodja Anton Fink je zadovoljen z rezultati, ki so plod velike zagnanosti, trdega dela in izkušenj. Izrekel pa je tudi veliko spoštovanje in priznanje petim najvztrajnejšim pevcem in izrazil željo, da bomo s svojo zagnanostjo in kvaliteto še naprej gojili slovensko pesem in kulturo zborovskega petja.

V letih svojega delovanja smo gostili kar nekaj pevskih zborov, ob praznovanju svoje 35 - letnice pa smo v goste

povabili Ženski pevski zbor KUD Jože Mihelčič iz Semiča ter ljudske pevce iz Vrhopolja. Svoj jubilej smo proslavili v lanskem novembru, v dvorani KC Janeza Trdine. Naša obletnica je svečano izzvenela. Tudi zaradi vseh vas, ki nas imate radi in nas podpirate. Vseh tistih, ki ste menili, da je 35 let dolga zgodba. Da je to zgodba, ki si zasluži veliko čestitk, prisrčen pozdrav in prijazen praznik. Hvala vam.

**Predsednik
MPZ Ruperč vrh:
Franc Hrovatič**

Sami si oblikuj

M n o -
gim lju-
dem je
najlepši
del leta
p o -
m l a d ,
k o s e
narava
prebuja
iz zim-
ske ga
spanja,
ko vse

okoli nas postaja zeleno in drevesa zacvetijo. Narava se vrti v svojem letnem krogu in ne prinaša vsako leto isto, ampak vsakič nekaj novega. Nikakor to ni začaran krog, to je dviganje k vedno višjemu cilju. Narava nas ljudi lahko veliko nauči. Vendar smo ljudje v svoji namišljeni pomembnosti preveč zaslepljeni v svoj prav in ne opažamo znamenja narave in ne znamenja časa. Vse pogosteje se veliko govori, a zelo malo naredi in ostajamo pri nepomembnih stvareh.

Kaj je v življenju najpomembnejše, bi moralo biti osrednje vprašanje vsakega človeka. Gotovo bi vsak odgovoril čisto drugače. Veliko pomembnih stvari je življenju, a še več je takih, ki jih opravljamo samo zato, da si zapolnimo čas ali pa, da se umaknemo od drugih ljudi. Kdo nam

Rdeči križ še vedno rdeče žari...

Spoštljivo do starejše generacije

Z gospo Antonijo Bele smo praznovali njeno devetdesetletnico.

Njena sestra Jožefa Koščak živi v DSO Šmihel. Našo urednico je prosila naj zapiše, da je zadovoljna, ker tam vsi tako lepo zanjo skrbijo. In, da je življenje kar steklo mimo ...

Jemo čas življenja

oblikuje čas življenja? Največkrat sami. In ravno čas je velikokrat izgovor za razne stvari, ki nam niso čisto všeč. »Nimam časa«, nas vedno znova rešuje iz raznih zagat. Pa je čas velikokrat samo stvar interesa. Kdo od nas si upa trditi, da svoj čas uporabi le za pomembne stvari v življenju? Kdor bo iskreno premislil svoje življenje, bo moral potrditi, da veliko trenutkov zapravi za nepomembne stvari, ki so velikokrat lažje za nas, hitro pa najdemo izgovor za tisto, za kar je potrebnega več navora in zato največkrat prinaša tudi več notranjega zadovoljstva. Zakaj si ljudje na znamo (mogoče nočemo) podariti mir in počitek, ki bi bil koristen za nas same in za ljudi s katerimi živimo? Zakaj tako pogosto bežimo od svojih najbližjih z izgovorom, da imamo zelo pomembne stvari, ki jih je treba nujno opraviti? Ni tako redko opaziti, da nekateri »zagreti« ne zmorejo spoštovati niti nedeljo. Ali ni to le beg pred nujnostjo, da bi se morali soočiti s svojimi najbližjimi. Če si ne vzamemo počitka že zaradi nedelje in Boga, si ga vzemimo vsaj zaradi tistih, s katerimi živimo.

In zdaj smo spet tam, kjer smo bili na začetku: pri naravi. Kaj se naučimo od nje? Narava si vzame počitek, se umiri, da lahko znova zaživi v vsej svoji lepoti. Kako ironično? Ali nismo tudi mi del narave? Ali nismo ljudje ustvarjeni zato, da v vsej polnosti zaživimo in živimo v tem stvarstvu, ki nam je dano. Učimo se od narave! Želim vam veliko pomembnega časa, ki ga boste znali uporabiti za ljudi, ki živijo okoli vas.

Igor Stepan, župnik

Naša Krajevna organizacija Rdečega križa Birčna vas je humanitarna organizacija, ki je med ljudmi velikokrat omenjena in dobro poznana. Predvsem jo poznajo tudi naši starostniki, katerih evidenco vodimo z opredelitvijo starosti nad 70 let.

Letos je v naši krajevni skupnosti 139 takšnih krajanov. 105 jih je starih med 70 in 80 let, 31 jih je v starosti od 81 do 90 let, tri krajanke pa imajo častljivo starost devetdesetih let. Vse tri so iz Birčne vasi.

Gospa **Marija Pečauer** bo v mesecu oktobru napolnila svoj 90. jubilej. Iskreno upam, da se bomo takrat videli.

V lanskem septembru je prestopila prag devetdesetih let gospa **Antonija Bele**. Takrat smo jo obiskali na njenem domu in jo našli čilo, veselo in zadovoljno. S svojo družinico - sinom in vnukom, živi v skupnem gospodinjstvu. Iz priložne fotografije je razvidno, da si med seboj pomagajo. S skupnimi močmi so nam pripravili lep sprejem ob obisku, ki se ga je, poleg članice odbora RK Birčna

vas Majde Junc, člana naše socialne komisije g. Franca Hrovatiča in moje malenkosti, udeležil tudi podžupan MO Novo mesto g. Igor Perhaj.

Tretja krajanka, stara nad 90 let, je gospa **Jožefa Koščak**, rojena na svoj god leta 1915. Je sestra zgoraj omenjene Beletove in že dlje časa živi v Domu starejših občanov v Šmihelu. Še vedno je bistrih misli in pokretna. Se pa veliko bolje

počuti, če sede na svoje invalidsko vozilo. Njo in ostalih 8 krajanov, živečih v DSO Šmihel, vsako leto obiščemo. Obisk pa namenimo tudi 3 krajanom-starostnikom, živečim v Impolci.

Vsako leto vse starostnike obiščemo in skromno obdarimo. Žal, so paketi vsako leto manjši in skromnejši. Ampak nekakšna pozornost pa to vseeno je. Zahvaljujoč večjemu številu naših krajanov, ki še niso prispeli do 70. leta in plačujejo članarino. Lahko bi jih imenovali naše podporne člane. Ob tej priložnosti se prav njim še posebej zahvaljujem. Iz pobrane članarine, ki jo vsako leto s težavo pobiramo in z nekaj prejetega

prispevka Krajevne skupnosti Birčna vas in Mestne občine Novo mesto, ne moremo narediti čudežev. Vsako leto pa obvezno pripravimo srečanje starostnikov. V zadnjih letih se le ta odvijajo v gasilskem domu v Stranski vasi, meseca junija. Ob koncu leta pa s članicami odbora vse te ljudi obiščemo na domu, jim izročimo novoletno čestitko in skromno darilce.

Poleg omenjenih aktivnosti imamo še nekaj drugih nalog, ki so namenjene nekaterim krajanom oz. posameznikom ali družini - z obiskom na domu, nudenjem kakšne pomoči ali nasveta in podobno.

Želim še omeniti, da smo letos imenovali novo predsednico Območnega združenja Rdečega križa (OZRK) Novo mesto in jo 8. aprila potrdili za obdobje naslednjih treh let. Takšen je namreč trenutni mandat. Predsednica OZRK je gospa Mojca Špec Potočar, ki je zaposlena v Razvojnem centru v Novem mestu.

O našem delu bi lahko napisala še več - ampak bodimo solidarni do drugih. Do prostora v glasilu. Da bo vsak lahko vsaj malo zašumel o svojem delu. In prav je tako.

Vsem starostnikom, odboru, ustvarjalcem in bralcem tega glasila se zahvaljujem za sodelovanje in želim obilo zdravja v teh lepih spomladanskih dneh. Pa ne pozabite na naše srečanje v juniju!

Predsednica KO RK:
Zalka Rkman

Iz korenin, sekvoja raste ...

Marija Pečauer

Gospo Marijo, tretjo naših najstarejših krajanek, poznam že vse življenje. V mojih mislih se, ob spominu nanjo, pojavi podoba nasmejanega obraza, posebnega leska v njenih očeh in modrega prstana na levi roki. In našla sem jo prav takšno. Nasmejana, iskrivih oči in s tistim prepoznavnim prstanom... ki ga je nekoč dobila od tete iz Litije. Od srca sva se nasmejali. Predvsem moji zgodbi o tem, kolikokrat sem morala priti, da sem jo končno le dobila doma... To je dober znak. Za devetdesetletnico. Da jo je težko ujeti, kajne?

Marija živi svoje skromno življenje nasmejana. Na robu Birčne vasi, kjer se konča naselje in se svet preljuje v njive za »štreko«. V birčenska polja. Vsak dan je med ljudmi. Rada se z njimi pogovarja, rada hodi peš. »Moraš biti v gibanju, da ti telo ne zastane,« pove tako resno, da ji moram verjeti.

V mladosti je pomagala na domači kmetiji in se na Škrjančih priučila šivanja. Izpit je naredila z odliko. Zaposlila se je v tovarni igrač, sprva v Šoštanju, potem v Novem mestu. Pokojnino si je prislužila tudi s šivanjem srajc. Kar 22 let je bila zaposlena v

Labodu. V službo je hodila peš, se vozila s kolesom in pozneje z vlakom. Po upokojitvi je veliko pešala. Vse vasi naše krajevne skupnosti je prehodila. Devetnajst let je bila poverjenica upokojencev.

Poročila se ni nikoli. Njeno dolgoletno ljubezen je vzela vojna. Ostala je sama. Za vedno ...

S priimkom Pečauer. Res se tako piše. Po starem očetu, Kočvarju po rodu. Morala bi nekaj plačati, da bi ji spremenili črko v priimku. Pa ni. Ker to, nje nikoli ni motilo ...

Vsako nedeljo gre k sveti maši v Stransko vas. Prijazni vaščani jo zapeljejo. Ob petkih gre v mesto na plac. Z vlakom. Po živež ... in malo na klepet z ljudmi, ki jo tam že čakajo. Včasih je šla še s prijateljico v slaščičarno. Kupi si tudi kakšen priboljšek. Kos domače rozinove potice, na primer. Ob nedeljah gre spet na vlak. Potem pa na obiske v Dom starejših. Zvečer pa nazaj ...

Pije domače mleko. Kosilo si pripravi vsak dan. Juho, krompir, solato. Včasih malo mesa. Solato pa obvezno. Zelo rada je hodila na izlete. Enkrat so tam jedli pršut. Bil je tako slasten in vreden pregrehe, čeprav pravi,

da najbolj zvišuje pritisk. Tudi pere si sama. Ljudje jo imajo radi, priskočijo ji na pomoč, nečak ji pripravi drva, obišče jo patronažna sestra. Tudi bere in poslušajo radio Ognjišče. Z vsem je na tekočem. Da bi jo vprašala, če je imela kaj težav ob uvedbi Eura, mi še na misel ni prišlo.

Pred dvema letoma se je poškodovala. Pa dotlej še ni imela izbranega zdravnika ... Kave ne pije, ker ve, da tudi ta zvišuje krvni pritisk. »Česen so moja zdravila. Pa med. In medica. Sama jo pripravim. Veš, mene zdravijo čebelice. Za dobro prebavo pa pojem jabolko vsak dan,« pove s tistim leskom v očeh. Proti vrtoglavici ji pomaga požirek švedske grenčice, boleče noge pa tolaži s kostanjevo kremo.

Vse si sama kupi v lekarni.

Vsega se spominja, vse razume. Neverjetna je. Ob štirih popoldne smukne k sosedu ... Ukradena sreča jo zvabi tja. Pred sosedin televizor. Neka nadaljevanka pač. Saj pri teh letih si pa menda lahko privoščiti tudi malo razvedrila. Doma je tako ne čaka nihče.

Nobenih želja nima. Le, da bi v miru preživela življenje. Da ne bi trpela ... V domu ne bi rada živela, ker tam kar zbolijo. Vse bi še šlo, če ne bi čas tako hitro tekkel. Vsi, da jamrajo zaradi tega časa. »Kako je to hitro minilo,« pravi. Ob koncu mi zrecitira verz iz veroučnih ur, ki se ga takrat nekako ni mogla naučiti: »Da bo umrl, vsakdo ve, ne ve pa kdaj, kako in kje...« In se zasmeje. Pogledam jo. Z eno roko se držim za čeljust, v kateri me že vse popoldne kljuva bolečina ... Ko jo pogledam, kar vsakič opazim vrsto njenih belih zob. »Kako lepe zobe imate! Kaj so vaši?« mi je iznenada ušlo vprašanje. Res so lepi. Ona me debelo pogleda in mi čisto resno odvrne: »Ja, moji so Saj sem jih plačala!« in prasne v smeh. Jaz pa tudi.

Ko sem odhajala od nje, mi je obraz vso pot trepetal od smeha. Neverjetno, kako sva klepetali in koliko življenja je v njej. Pa srečno, Marija!

**Pogovarjala se je
Vida Roženberger**

Pokličite in se naročite!

Z letošnjim letom je postalo v ambulantah splošne medicine naročanje bolnikov obvezno. To pomeni, da morajo vsi nujni bolniki poklicati v ambulanto svojega zdravnika in pridobiti datum in uro obiska. Poklicati je potrebno najmanj en dan pred zelenim obiskom, še bolje pa več dni ali teden prej. Zato je skorajda nujno, da imate doma shranjeno telefonsko številko ambulante svojega izbranega zdravnika in njegov ordinacijski čas ter predvsem nadzor nad številom preostalih tablet kronične terapije.

S takim načinom dela v osnovnem zdravstvu pričakujemo, da bo čakanja v čakalnici največ 20 minut (razen seveda za nenaročene, ki bodo čakali dlje ali pa bodo celo poslani domov z določenim datumom in uro obiska).

Vsi nujni pacienti (z vročino, prsno bolečino, svežo poškodbo, ...) bodo pregledani isti dan.

S tem načinom dela skušamo zmanjšati gnečo v čakalnicah in z enakomernejšo obremenitvijo zdravnika in medicinske sestre zagotoviti kakovostnejše delo.

Torej, če potrebujete svojega zdravnika, ker vam je skoraj zmanjkalo tablet, želite preveriti krvni tlak, želite kontrolno maščob in krvnega sladkorja, vas boli križ ali pa morda potrebujete bolniški list ... **POKLIČITE ambulanto svojega zdravnika in SE NAROČITE!**

Telefonska številka Zasebne zdravstvene ambulante SONCE je 3324 - 028. Ordinacijski čas pa: ponedeljek, torek, četrtek in petek - dopoldne, sredo - popoldne.

Informacije o številki in o ordinacijskem času svojega zdravnika lahko pridobite tudi na spletni strani: zzzs.si.

Sicer pa skušajte z zdravim načinom življenja poskrbeti, da boste potrebovali zdravniško pomoč čim manjkrat. Priporočam vam čim več zdravega gibanja, predvsem hojo, zmernost v uživanju hrane in alkoholnih pijač, predvsem pa poskrbite za svoje psihično zdravje. Bodite pozitivno naravnani do sebe - v življenju si vedno postavljajte realne cilje, do drugih - delajte jim dobro in do narave - dala vam bo notranji mir.

Ko pa vseeno zbolite - pa le pokličite in se naročite!

Matjaž Roženberger, dr.med.

ŠD Stranska vas:

Prenovili smo klet in igramo tenis

Športno društvo Stranska vas smo ustanovili leta 1992. Nekaj zanesenjakov nas je, z lastnimi sredstvi in s prostovoljnimi delom, na neuporabnem igrišču pri gasilskem domu v Stranski vasi, zgradilo teniško igrišče. Vsa leta, nabralo sej jih je že kar 16, skrbimo, da je igrišče ustrezno urejeno in, da je na njem igranje tenisa užitek. Igrišče je tudi razsvetljeno, kar omogoča igranje tenisa tudi v nočnih urah.

Poleg igrišča skrbimo tudi za njegovo

okolico, ki je s tem lepša in bolj urejena. V letošnjem letu smo z lastnimi sredstvi popolnoma prenovili klet v gasilskem domu. V njej se bomo zagotovo prijetno in veliko bolje počutili v naših družbenih športnega društva, pa tudi gasilcev.

Pri igranju tenisa pogrešamo predvsem nove, mlajše igralce, saj se pogosto zgodi, da zaradi obveznosti, ki jih imamo, ne moremo najti partnerja za igro.

Med sezono organiziramo tudi ligo v kateri igrajo igralci, ki so tudi sicer gostje

našega igrišča. Liga pripomore k večji zanimivosti in k večji menjavi partnerjev in sezona je s tem zanimivejša.

Na željo posameznika ali skupine pri- skrbimo tudi teniškega učitelja za individualne ali skupinske tečaje tenisa.

Če je v vas želja po igranju tenisa, se nam pridružite in ne bo vam žal. Za dodatne informacije in rezervacije pa lahko pokličete na tel. 031 848 311.

Branko Jenič

ŠD Vejar Stranska vas:

Združeni se predajmo - nogometu

Smo novo ustanovljeno športno društvo, ki deluje na področju športa in rekreacije. Ustanovljeni smo od marca letos. V njem nas je trenutno 12 članov različnih starosti, pretežno dijakov srednjih šol. Nekateri so celo aktivni, potencialno tudi perspektivni športniki. Želimo vam povedati, da smo lani jeseni začeli s pripravo in obnovo igrišča ob potoku Vejar pod Rakovnikom (Trkajev travnik). Letos smo že nadaljevali z delom na igrišču, kjer sta bila potrebna izkop in izravnava terena ter posejanje trave. Kljub temu, da smo v zelo kratkem obdobju že veliko naredili, nas čaka tudi v prihodnje dela na pretek. Letošnjo jesen nameravamo vstopiti v občinsko ligo v travnem nogometu. S tem namenom se bodo na igrišču

odvijale različne nogometne tekme in turnirji, na katere ste krajanje že sedaj lepo vabljene. Želimo si, da bi šport in rekreacija povezala krajanje, predvsem pa tudi mlade, in, da bi v tej dejavnosti vsi našli dobro obliko danes prepotrebne družbenje ljudi.

Obveščamo vse krajanje dobre volje, ki želite finančno pomagati našemu društvu in s tem novim aktivnostim naše lepe doline, da lahko svoje prispevke nakažete na naš transakcijski račun: Za Športno društvo Vejar Stranska vas **SI56 0297 0025 7118**

065. Lahko pa nam poklonite svoj prispevek kot 0,5% od dohodnine. Kdor nam želi pomagati v takšni obliki, izpolni poseben obrazec, ki ga dobi na Davčni upravi (bivši SDK), prva vrata desno. Za podarjene prispevke se vam že vnaprej toplo zahvaljujemo.

Radi bi vas seznanili, da ste na igrišču dobrodošli kadar koli, ne glede na to ali ste naš član ali ne. Vsem krajanom Stranske vasi se ob tej priložnosti zahvaljujemo za prostovoljne prispevke, s katerimi smo lažje začeli svojo pot. Vse tiste, ki ste kakorkoli aktivni v športnem duhu, pa vljudno vabimo v naše društvo. Več nas bo, močnejši bomo. In če bomo še složni povrh, bomo močnejši še toliko bolj. Naše prijazno povabilo - pridite!

Predsednik ŠD Vejar Stranska vas:
Leopold Zabukošek

ŠD Birčna vas :

V duhu športa, druženja in prijateljstva

Naša aktivna nogometaša Dušan ... in Miha

Športno društvo Birčna vas je bilo v letu 2007 najbolj aktivno predvsem na športnem področju ter pri gradnji večnamenskega objekta v Dragah.

Športne aktivnosti smo izvajali predvsem na nogometnem področju. Nogometna ekipa se je v spomladanski sezoni 2006/07 uvrstila na drugo mesto v tretji travnati ligi. V zimski ligi je žal izpadla iz druge in se uvrstila v tretjo dvoransko ligo. Razlog je predvsem v omejenem številu igralcev, saj so v minulem letu nogometno ekipo sestavljali izključno domačini, igralci s prebivališčem v Birčni

vasi.

Nogometna ekipa je junija organizirala tradicionalni nogometni turnir DRAGE 2007. Na njem smo postali zmagovalci prav člani ekipe našega društva. Organizacija turnirja je uspela, čeprav smo organizatorji vsi amaterji na tem področju. Sodelovali smo tako člani kot tudi nečlani ŠD Birčna vas. Velika zahvala pri organizaciji turnirja je seveda namenjena tudi sponzorjem, ki so nam pomagali pri njegovi izvedbi.

Velik del svojih aktivnosti smo člani usmerili tudi v dokončanje objekta v Dra-

gah. Ob tej priložnosti želimo pohvaliti gradbeni odbor pod vodstvom g. Petra Zagarja ter ostale člane, ki so sodelovali pri izgradnji in opremljanju notranjosti športnega objekta v Dragah. Spodnji del objekta je opremljen skoraj v celoti in predstavlja lepo spodbudo za dokončanje celotnega objekta.

Na Babjem hribu organiziramo tradicionalno kresovanje ob 1. maju, ki se ga udeležijo vse generacije. Maja lani, ob krajevnem prazniku, pa je Športno društvo Birčna vas, skupaj s svetom KS Birčna vas, sodelovalo pri organizaciji tradicionalnega pohoda po naši krajevni skupnosti. Pohod smo zaključili na športnem igrišču v Dragah, kjer smo organizirali družabne igre in druženje pohodnikov.

Osnovni cilj članov ŠD Birčna vas za leto 2008 je čim bolj opremiti objekt v Dragah in gradnjo pripeljati h koncu. Na športnem področju si želimo čim več športnih uspehov, ki bodo v ponos vsem prebivalcem Birčne vasi. In nenazadnje, naš namen je tudi v tem, da bi v pozitivno smer usmerili odvečno energijo mladih in manj mladih krajanov. Njih in svet KS naprošamo, da nas pri uresničevanju naših ciljev podpirajo in nam pomagajo. Naš moto se glasi: Zdrav duh v zdravem telesu!

Predsednik ŠD Birčna vas
Dejan Meštrič
in tajnica Ana Ponikvar

Rajnovšče :

Jaslice sredi vasi so polepšale Sveti večer

Prebivalci Rajnovšč, ene izmed dvanajstih vasi v naši KS, smo že dve leti zapored pripravili sredi vasi lepe vaške jaslice. Naša vas je zelo majhna, a složna. Krajanje preživljamo poste trenutke decembrskih večerov družno na vasi. Lepe vaške jaslice so začele nastajati na pobudo zakoncev Šušteršič. Vsa vas je sodelovala pri nabiranju mahu, lepih kamnov, ostalih poudarkov in

pri sami postavitvi. Na Sveti večer ob njih skupaj molimo rožni venec. Na Božič jih je naš župnik, gospod Igor Stepan, blagoslovil. Svečanost so popestrili pevci pevskega zbora iz podružnične cerkve iz Stranske vasi s petjem božičnih pesmi.

Blagoslova se je udeležilo veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice. Po prijetnem druženju s pecivom in toplim čajem, ki je

trajalo pozno v noč, smo zaključili našo slovesnost. Jaslice so ostale na ogled vse do svečnice.

Potrudili se bomo, da bo postavljanje jaslic postalo vsakoletna vaška tradicija. Ob vsakodnevnem hitenju in vsestranskih zaposlitvah, s takimi druženji ohranjamo prijateljstvo in složnost med krajanje.

Prebivalci Rajnovšč

LD Padež: 60 let

Smo in bomo ustvarjali lovsko zgodovino

Člani Lovske družine Padež smo, 25. avgusta lani, pred lovsko kočo v Padežu, pripravili odmevno prireditve ob 60-letnici delovanja lovske družine. Prireditve je privabila veliko ljudi, tako iz bližnje kot daljne okolice. Po pozdravu gostov je starešina Lovske družine Padež, Branko Bec, na kratko predstavil razvoj lovske družine v njenih 60-letih. Slavnostni govornik je bil župan Mestne občine Novo mesto g. Alojz Muhič. V svojem nagovoru je pohvalil vse člane lovske družine, ki je po njegovem mnenju, ena izmed najaktivnejših prostovoljnih organizacij v Mestni občini Novo mesto. Zatem je našemu starešini podelil priznanje za jubilejno obletnico delovanja. Lovska družina pa je podelila priznanja, ki so jih prejeli trije najstarejši člani lovske družine: Andrej Peric, Lado Pavec in Drago Hadl. Priznanje so dobile tudi sosednje lovske družine in podjetja, ki so izdatno podprla jubilejno praznovanje. Na prireditvi so sodelovali tudi otroci iz osnovne šole Podgrad, lovski rogisti, program pa je povezovala Irena Potočar Papež. Za našo obletnico sta priznana umetnika, Andrej Gerbec in Rudolf Škof, izdelala veliko skulpturo divjega prašiča, ki je bila tudi slavnostno predstavljena na fasadi lovske koč. Ob 60-letnici delovanja lovske družine je bila izdana tudi brošura, ki slikovno in tekstovno predstavlja Lovsko družino Padež od njene ustanovitve pa do danes.

Kot je nekaterim znano, pa začetek LD Padež sega v povojno leto 1946, ko so bile na podlagi odločbe OLO (Okr. ljudski odbor) Novo mesto ustanovljene tri LD: Birčna vas, Podgrad in Uršna sela, ki so se kasneje združile v LD Radoha. Sedanja LD je dobila današnje ime na občnem zboru v Padežu leta 1955. leta. Za preimenovanje družine je bilo več razlogov, med katerimi so najpomembnejši: središče lovišča, možnosti gradnje lovskega doma, dostop in prometne povezave.

Leta 1961 so člani začeli graditi prvo lovsko koč, ki je bila za gospodarskim objektom, za logarnico tukaj na Padežu.

Leta 1979 je bila sklenjena menjalna pogodba z G.G. in tako smo koč zamenjali za t.i. Bahovčevo hišo, iz katere je v letih dograjevanja in prenove

nastal sedanji lovski dom LD Padež. Poleg doma smo dogradili nadstrešnice, ki nam dajejo streho, ko v okviru društvenih dejavnosti pripravljamo prireditve sami, v poletnih mesecih

pa prostor oddajamo tudi zunanjim najemnikom in krajanom za razna srečanja.

Da bi zaokrožili kompleks Padež, smo leta 2001 dokupili zemljišče in tudi staro logarnico ter v nadaljevanju uredili okolico. Tako imamo lovci v lasti 2 ha in 34 arov zemljišč. V vsa dela pri urejanju okolice smo člani vložili veliko ur prostovoljnega dela, pomagali pa so nam tudi drugi ljudje, z denarnimi prispevki in donacijami.

Lovska družina, s trenutno 56 člani, po podatkih katastra gospodari s 6651 ha površine, od tega je 68 odstotkov gozdov, 32 odstotkov pa kmetijskih površin. Lovne površine je 6026 ha. Celotno lovišče leži v novomeški občini. Razprostira se pretežno na območju dolenskega gričevja,

deloma pa sega tudi v predgorski in srednjegorski pas. Ob reki Krki je najnižja nadmorska višina 160 m, najvišja pa 846 m na vrhu Peščenika. Meji z LD Novo mesto, Toplice, Smuk,

medveda leta 1972, tudi zdaj že pokojni, lovec Ivan Pungertnik (trofejo imamo v lovski koči), tretjega pa leta 2001 lovec Alojz Staniša. Njegova trofeja je ocenjena s 365 točkami in je pri uplenitelju.

Volk in ris sta v našem lovišču prehodna. V zadnjem času pa opažamo povečanje staleža zajca, medtem, ko je navadni fazan iz lovišča izginil. In to kljub vlaganju v devetdesetih letih, ko smo vložili več kot 500 primerkov odraslih fazanov. V lovišču imamo tudi lisice, jazbec in divjo mačko.

Padeški lovci smo bili dejavni tudi na strelskem področju, saj smo organizirali veliko odmevnih tekem, naši strelci pa so pobrali veliko pokalov in medalj. Načrtujemo tudi izgradnjo novega strelišča.

Suhor in Gorjanci.

Naša najštevilčnejša visoka divjad je srnjad, ki je hkrati največji vir dohodka. Jelenjad se pojavlja v lovišču od šestdesetega leta, njen stalež pa se povečuje. Divji prašič je divjad, ki zavzema v naši LD posebno mesto in ji namenimo posebno pozornost, saj je upodobljen tudi na našem praporu. Ustno izročilo pravi, da je bil divji prašič uplenjen v bližini Padeža že leta 1917, 70-kilogramskega merjasca je uplenil lovec Martin Gačnik z Boričevega.

Medved je bil v preteklosti v lovišču prehodan, sedaj pa se pogosto pojavlja. Po oceni, na podlagi videvanja, jih je tu od tri do pet. Prvo medvedko je že leta 1957 uplenil zdaj že pokojni lovec Alojz Staniša, drugega

Veliko se je zgodilo ter naredilo. Šestdeset let obstoja in delovanja lovske družine je tako za nami. To zgodovino lovske družine smo s prizadevnim in požrtvovalnim delom ustvarjali nekdanji in sedanji člani. Tako se je naša lovska družina vpisala v zgodovino dolenskega in slovenskega lovstva, ki pa tudi že praznuje 100-letnico obstoja.

Zahvaljujemo se vsem lovcem, ki so to zgodovino ustvarjali in tistim, ki lovsko družino tvorijo danes. Seveda pa dajemo obvezo tudi našim naslednikom, da to svetlo pot nadaljujejo. Zahvalo pa namenimo tudi krajanom KS Birčna vas za strpnost pri izvajanju naših lovskih aktivnostih in za udeležbo na naših prireditvah.

Ladislav Vesel

Ulični izleti nas povezujejo

Naša ulica so hišne številke 43 v Stranski vasi. Včasih je nosila klavrno ime ... Ni, da bi sploh zapisali ... Danes, po svoji preobrazbi in poselitvi, pa je tako svetla in po topografski opredelitvi »najbližja« soncu v našem kraju – lahko bi ji rekli kar naša »Sončna pot«. Pravzaprav pa, ko si krajani zaželi malo več sonca, pridejo mimo...

Novi prebivalci se družimo že vseh šest let. Sprva so naši otroci prirejali ulične prireditve. Vsem nam v veselje. Ko so njihovi svetovi začeli iskati nove vsebine, smo se

starši odločili za ulične izlete. Prvi izlet je bilo doživetje zanimivosti Olimja in vasice v Kumrovcu. Zaključili smo ga na Bizeljsko sremiškem vinorodnem okolišu, v podzemnih vinskih repnicah. Repnice so jame, skopane v kremenčevem pesku in so etnološke znamenitosti teh krajev. V njih imajo tamkajšnji vinogradniki svoje znamenite vinoteke.

Lani smo se odpeljali proti Gorenjski in želeli preživeti lep dan v soški dolini. Naključje je hotelo, da je bil dan res takšen. Navdušeni nad lepotami Vršiča, smo se povzpeli

še do izvira reke Soče, nato pa se spustili po prekrasni dolini. Pot nas je zatem vodila v muzej prve svetovne vojne v Kobaridu. V njem so se tisti dan pripravljali na slovesnost, ker pričakovali posebnega gosta, ki se bo vpisal na častno mesto zgodovine muzeja. Nasprotni nam je prišlo vodstvo muzeja in novinarji. Našemu začudenju navkljub, so nam zaupali, da so našega soseda, Matjaža Roženbergerja, naključno izbrali za milijontega obiskovalca muzeja. Preplaval nas je val vznemirjenosti, veselja in navdušenja, da smo

bili prisotni tem zgodovinskim dogodkom. Da smo bili ob pravem času, na pravem mestu. Bogati vsebini dneva smo dodali še vožnjo z ladji po Soči in obiskali Mlade Dolenjce, ki so igrali na neki prireditvi v tistih krajih.

Lepo je, kadar ljudje znamo biti sosed sosedu. Se znamo skupaj poveseliti in na prijeten način, vsakdanje skrbi odložiti.

Letos načrtujemo izlet v Prekmurje.

Udeleženci

CeROD

d.o.o.

CeROD, center za ravnanje z odpadki, d.o.o., j.p.
Kettejev drevored 3, 8000 Novo mesto

Naš pogovor: Pavel Golob, čebelar

Čebelarstvo kot način življenja

Pavel Golob iz Stranske vasi je človek, ki zna živeti z naravo. Izkorišča njene dobrine v korist svojega zdravja in zdravja drugih ljudi. Je odličen sadjar in čebelar.

V svet čebeljih panjev je stopil skupaj s prijateljem, kateremu je pomagal čebelariti. Svojo čebelarstvo zgodbo je začel pisati s štirimi svakovimi panji, danes pa ima 26 ekonomskih panjev in 8 do 12 rezervnih družin.

Kot večini slovenskih čebelarjev, je tudi njemu poglavitna dejavnost pridobivanje medu.

» Med je najstarejše sladilo, kalorična hrana, energetska polna in bogata. Po dr. Kapšu si lahko žlico medu vsakodnevno privoščijo tudi ljudje s povišanim krvnim sladkorjem. Z njim lajšamo prenekatero zdravstveno težavo. Po zadnjih raziskavah pa celo pomaga pri hujšanju – žlička medu pod jezikom zvečer, baje pomaga topiti kilograme. Tako pišejo. S previdnostjo pri uživanju pa se soočajo predvsem želodčni bolniki, ker je kot težko živilo tudi obremenjujoče. V Sloveniji imamo dokaj čisto okolje in tudi

zelo kvaliteten med, kajti naš sistem pridelave je celo boljši od svetovnega. Poznamo akacije – damski med, kostanjev, lipov, cvetlični, gozdni, smrekov in hojin, » pripoveduje naš čebelar Pavel.

Njegova čebelarstva dejavnost pa zajema tudi pridobivanje cvetnega prahu, propolisa, voska in izdelavo sveč. Pavel je velik poznavalec svoje dejavnosti in v tem slogu tudi nadaljuje:

« Posebne šablone, montirane na panj, osmukajo čebelicam z

nosijo v panj, kjer z njimi premažejo vse kovinske dele. Propolis uničuje bakterije, glive, viruse, pomaga pri okužbi dihalnih poti, pri paradontozi in sploh pri ustni higieni, pomaga pri ozdravitvi angine, herpesa, kožnih lišajih in mozoljih in vseh ranah » pravi strokovnjak svoje stroke.

Zelo cenjen je tudi matični mleček, ki pa ga v Sloveniji, v Apačah pri Ptuj, prideluje le en čebelar. Učinke matičnega mlečka pripisujejo boljšemu razvoju, večji imunosti, blaži

zajedalci se prisesajo na čebele in pijejo njihovo hemolimfo. Mesto njihovega vboda postane mesto okužbe. In potem do pogina ni več daleč. Povzročitelja bolezni lahko zatiramo z naravnimi kislinami: mravljinčno, mlečno, oksalno. Prepovedano pa je to početi z insekticidi. Čebele zdravijo po točenju medu, čez zimo. Kadar pa se v panju pojavi huda gniloba, najhujša bolezen, je potreben sežig panja in razkuževanje.

Pavel je eden izmed treh novomeških čebelarjev, ki imajo svojo kontrolno znamko. To pa pomeni, da so njegove čebelic vsako leto veterinarsko pregledane in testirane na bolezni. Med ima prilepko, ki je deklarirana po vsebnosti cvetnega prahu in odstotkih električne prevodnosti. Pomemben parameter kvalitete je tudi vsebnost vlage v medu.

Danes kremni med osvaja svet. Tudi Pavel ga že prideluje s posebnim mešalom. Ta med je lep mazljiv in prijazen za otroške namaze. Pavleta običejo tisti, ki prisegajo na čebelje dobrote. Obiskala pa sta ga tudi ameriški veleposlanik in Vojaški atašeji Rusije in Amerike.

Pavel pa ima lep dan tudi takrat, ko otrokom po novomeških vrtcih in šolah približa čebelic s svojim opazovalnim panjem. In jim ponudi kozarčke medu. Takšen Pavel je in čebelarstvo je njegov način življenja.

Pogovarjal se je Matjaž Roženberger

nožic grudice cvetnega prahu. Ta cvetni prah je potrebno potem posušiti. Pripisujejo mu pomoč pri delovanju našega imunskega sistema, antioksidativno in lepotilno delovanje, antibiotično moč v boju s črevesnimi bacili, vzpodbujanje apetita, pomaga proti izpadanju las in lajša težave moških, obolenih na prostati.

Propolis vsebuje drevesne smole, ki jih čebele nabirajo in

različna vnetja, težave menopavze, lajša težave kroničnih obolenj, itd. Matični mleček proizvajajo čebelic in z njim hranijo matico, ki dnevno zaleže preko 2500 jajčec. Pavel ve povedati, da raziskave nakazujejo, da bi ljudje živeli do 300 let, če bi uživali le matični mleček.

Največje težave, s katerimi se danes soočajo čebelarji so varoze – bolezni čebel. Majhni

P.E. BAR **JU&NI**
Stranska vas 42a, Novo mesto

Bojan Šmajdek s.p.,
Stranska vas 33, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/30 79 050

Moj pogled na naš kraj

Član sveta KS Birčna vas sem od leta 2002. Ob tej priliki se tudi zahvaljujem vsem sokrajanom za izkazano zaupanje, ki ga skušam obdržati tudi v tem mandatu.

Z vsemi člani sveta KS se trudimo, da bi ob razpoložljivem znanju, denarju in času čim več koristnega postorili za našo krajevno skupnost.

Morda je moj pogled na probleme, oziroma stvari, ki naj bi se odvijale v našem kraju, malo drugačen, kot je viden skozi moške oči.

Živimo v lepem kraju na obrobju Novega mesta, ki se zadnje čase hitro razvija.

Tudi naš kraj je dosegel razvoj, čeprav le po korakih. Približujemo se gradnji kanalizacije, trudimo se po najboljših močeh za posodobitev ceste, gradnjo pločnika, toda žal, se vedno začne in konča pri denarju, čeprav je volje in entuziazma veliko. Velikokrat namreč slišimo, da se v našem kraju nič ne dogaja.

Denar. Zanj že stari rek pravi, da je sveta vladar. To se v praksi tudi potrjuje. Ob načrtovanju širitve naselja, to je ob razgrnitvi prostorskega načrta za Birčno vas, sem dobila občutek, da so naši apetiti glede načrtovanja prostora za gradnje v prihodnosti včasih kar veliki. Marsikdo vidi v parceli, ki je v predlogu

prostorskega načrta obarvana rumeno kot predvidena za gradnjo, samo koliko bo zaslužil, ko bo parcelo prodal. Misliti moramo tudi na okolje, ki

ga ne smemo preveč pozidati, posebno tisti del, ki ima bolj kvalitetno zemljo, saj ga moramo ohraniti našim zanamcem, za katere tudi pripravljamo prostorske načrte. Ne smemo za vsako ceno čim več pozidati. Ohraniti moramo tudi njive, ki jih bomo obdelovali, saj vidimo, da se vračajo časi, ko bo znova moderno, če boš sam kaj pridelal in nam ne bo treba vsega kupiti v raznih hipermarketih. Glede naselitvenih zmogljivosti bi se, morda kljub vsemu, lahko malo zgledovali po preteklosti in poiskali rezerve znotraj naselja, oziroma na parcelah slabše kakovosti.

V zadnjih letih je bilo tudi marsikaj postorjenega glede družabnega življenja in izobraževanja na raznih področjih. Pripravili smo nekaj predavanj na različne teme, ki so bila dobro obiskana in tudi pozitivno odmevna (zdravje, zeliščarstvo, okrasne rastline).

Pohod krajanov ob krajevnem prazniku konec maja je postal že tradicionalen. Odmevi na to obliko spoznavanja in druženja so bili pozitivni. Dobro pa je bil sprejet tudi ta način rekreacije. Upamo, da bo tako tudi v prihodnje. Seveda pa je dobrodošla vsaka ideja za izboljšanje oziroma pozitivno spremembo.

Ob vsakoletnih čistilnih akcijah spoznavamo, da smo se začeli bolj zavedati pomena čistega okolja. V nas se prebujajo spoznanje, da moramo najprej sami paziti na svoje okolje, potem pa bodo to zavedanje osvojili tudi drugi.

Vesetje je videti, da se tudi v našem okolju igra čedalje več otrok in tudi šola na Ruperč Vrhu je vse bolj obiskana. Tudi to je naša prihodnost in že zaradi njih se spleča truditi.

Majda Meštrič

Šola, pri šoli, s šolo ... Podružnična šola Birčna vas

ŠOLA SKOZI ČAS

- Šola je bila ustanovljena 1909. leta. Pouk pa se je začel v šolskem letu 1910/11.
- Od leta 1911 do 1941 o šoli nimamo podatkov.
- 1941. leta so šolo zasedli Italijani in imeli v njej skladišče. Do julija 1942 je potekal tudi pouk. Decembra 1943 so šolo požgali partizani. Zgorela je vsa oprema, arhiv, knjige in ostrešje. Pouka ni bilo do konca vojne.
- Obnova šole je trajala dve leti. Dvorazredni pouk je medtem potekal v bližnji Klobučarjevi hiši na Ruperč vrhu.
- 1948/49 se je v obnovljeni šoli začel pouk s 160. učenci od 1. do 6. razreda.
- Od leta 1949 do 1959 so učenci obiskovali pouk od 1. do 8. razreda. Povprečno je bilo letno na šoli 155 učencev. V tem obdobju so bila opravljena večja dela, napeljana je bila elektrika in zasajen sadovnjak.

Naša šola

- Od 1960 leta se je pouk izvajal le od 1. do 4. razreda.
- 1963 leta je postala podružnica OŠ Šmihel s 124. učenci od 1. do 5. razreda.
- Od šol. leta 1965/66 dalje so učenci končali na tej šoli štiri razrede.
- Leta 1973 je bila ukinjena podružnična šola na Lazah in učenci so se prešolali na podružnico Birčna vas.
- 1976 je KS Birčna vas zgradila pri šoli prizidek za potrebe šole in KS.
- 1980 je bilo šolsko igrišče

Odkritje spomenika na Ruperč vrhu leta 1957

Slovesen sprejem 25-ih prvošolčkov v pionirsko organizacijo, 25. maja 1960

opremljeno z igrali.

- 1983 je bilo napeljeno centralno ogrevanje.
- V letu 1986/87 je bil uveden enoizmenski pouk.
- Od leta 1983 naprej so se učni pogoji izboljševali s sodobno opremo in s sodobnimi učnimi pripomočki. Potekala so tudi obnovitvena dela.
- V letu 2002/03 smo prešli na devetletno OŠ. Prvič smo organizirali jutranje varstvo in podaljšano bivanje.
- Leta 2001/02 smo se prvič udeležili srečanja podružničnih šol Slovenije ter mu ostali zvesti do danes.
- 2003/04 je bil začetek vsakoletnega druženja z bodočimi prvošolčki in njihovimi starši v okviru pravljичnega večera.
- V šolskem letu 2005/06 smo vse računalnike v učilnicah priključili na internetno mrežo.
- 2006/07 smo uvedli zgodnje poučevanje angleškega jezika. V okviru devetletne osnovne šole je prvič potekal pouk učencev 5. razreda.
- V letu 2007/08 smo zaradi varnosti v cestnem prometu uvedli organiziran prevoz za vse učence ne glede na oddaljenost od šole.

O BIRČNI VASI

BIRČNA VAS je občestna vas. Cesta pelje od Novega mesta proti Črnomlju. V šolski okoliš je zajetih 10 vasi in zaselkov. Ljudje so večinoma zaposleni v bližnjem Novem mestu. Ukvarjajo pa se še s poljedelstvom, vinogradništvom in živinorejo. V bližnji okolici so griči Ruperč vrh, Cerovec in Ljuben, ki so zasajeni z vinsko trto. Tu pelje tudi Podgorjanska vinska cesta. Z gričev pa lahko opazujemo Gorjance, Kočevski Rog in znano smučarsko središče Bela.

Posebnost našega kraja je 60 metrska sekvoja, ki stoji ob ruševinah gradu Ruperč vrh. Stara je več kot 250 let.

V kraju imamo železni-

ško postajo, Vinski hram Žagar, cvetličarno Zupančič, Renaultov servis in servis zavor, Orodjarstvo Žagar in podjetje Proles.

V Birčni vasi že več kot 35 let deluje moški pevski zbor Ruperč vrh. Naša KS pa je poznana tudi po dolgoletnem delovanju treh Prostovoljnih gasilskih društev: Stranska vas, Lakovnice in Mali Podljuben.

DEJAVNOSTI IN DELO NA ŠOLI

NAŠA ŠOLA je podružnična šola Birčna vas. Njena matična šola je OŠ Šmihel. Podružnica Birčna vas stoji na začetku Birčne vasi. Objema jo gozd z zelenimi travniki. Od Novega mesta je oddaljena šest kilometrov. Letos jo obiskuje 62 učencev od 1. do 5. razreda. Na šoli poučujejo šest učiteljic in vzgojiteljica. Za prehrano, red in čistočo skrbi kuharica, ki je obenem tudi snažilka. Imamo pet sodobno opremljenih učilnic, knjižnico in telovadnico, v kateri se dogaja veliko zanimivega. Imamo

tudi veliko in z igrali opremljeno igrišče.

Več let že aktivno sodelujemo s predstavivju projektov na srečanju podružničnih šol Slovenije. Kot člani Unescove mreže ASP šol sodelujemo na mednarodnih taborih in izvajamo skupne vsebine. Naši učenci velikokrat dosegajo vidne rezultate na likovnih in literarnih natečajih.

Čprav je šola majhna, se v njej dogaja marsikaj zanimivega. Učenci sodelujejo v več različnih interesnih dejavnostih. Skupaj s KS Birčna vas in Uršna sela pripravljajo kulturne prireditve in delovne akcije.

Pravljični večer, december 2006

Razstava ob dnevu zemlje

»50 let podružničnih šol – podružnice pod Gorjanci«

V projektu, ki traja od začetka šolskega leta, sodelujejo vse še delujoče podružnice na območju Dolenjske pod Gorjanci in sicer Birčna vas, Mali Slatnik, Orehovica, Podgrad in Dolž. Štiri od teh so v novomeški občini, ena, Orehovica, v šentjernejski.

Kot skupne cilje smo si zastavile:

- raziskovanje preteklosti svoje podružnice,
- spoznavanje in druženje z učenci drugih podružnic,
- spoznavanje razlik in podobnosti med šolo nekoč in šolo danes (učila, predmeti, učni pripomočki, ...).

Šole se medsebojno družimo ob različnih priložnostih. Izvajamo skupne dneve dejavnosti, delavnice, prireditve, ...

Že v septembru je bil izveden skupni športni dan podružnic Orehovica, Podgrad in Dolž. Učenci iz Orehovice in Dolža smo se peš odpravili do Podgrada, kjer smo se pomerili v športnih igrah.

V oktobru sta podružnici Birčna vas in Mali Slatnik imeli skupni pohod z igrami in kostanjevim piknikom.

Novembra so se na Dolžu v ustvarjalnih delavnicah zbrali predstavniki vseh petih podružnic.

Decembra smo se učenci iz Podgrada in z Dolža udeležili prireditve v Orehovici. nekaj delavnosti nas čaka še v spomladanskih dneh.

Poleg skupnih dejavnosti pa seveda vsaka šola raziskuje svojo preteklost, zbira stare šolske predmete, se pogovarja z nekdanjimi učenci in učitelji, se uči pesmi in iger, ki so jih znali v šoli starši in stari starši.

Vsaka šola bo natančneje raziskala po eno področje.

Podružnica Mali Slatnik se posveča **bontonu**, Birčna vas spoznava **pesmi in igre**, Orehovica **učila in učne pripomočke**, Podgrad **organizacijo pouka**, na Dolžu pa bomo v februarju izvedli **Teden šole nekoč**.

Celoten projekt bomo na posvetu na kratko predstavile s Power Pointom, vsi prispevki pa bodo zbrani v publikaciji, v kateri bodo poleg predstavitve sodelujočih podružnic predstavljene tudi štiri podružnice s tega področja, ki so že ukinjene (Laze, Karteljevo, Prečna in Gabrje).

Dosežki učencev Podružnične šole Birčna vas - 2007/2008

Učenci naše šole si, kot vsi učenci po Sloveniji, prizadevajo in uspešno osvajajo predvideno učno snov za posamezni razred. Pri delu so uspešni, aktivni in ustvarjalni. Radi sodelujejo na različnih tekmovanjih iz znanja (Evropski matematični kenguru, Vesela šola, Cici vesela šola, tekmovanje iz logike,...) opravljajo naloge za bralno in športno značko, sodelujejo v akciji: Skrb za čiste in zdrave zobe. Posebej radi sodelujejo na likovnih in literarnih natečajih in na njih dosegajo vidne rezultate in priznanja.

V letošnjem šolskem letu smo se vključili v tri projekte: (Z)migajmo prosti čas, republiški družinski projekt Pobarvana pravljica, 50 let podružnic na Slovenskem. V okviru slednjega smo podružnice Dolž, Podgrad, Orehovica, Mali Slatnik in Birčna vas skupaj načrtovale naloge in dejavnosti, ki jih izvajamo skozi vse šolsko leto. Raziskale smo zgodovino delujočih podružnic pod Gorjanci in zgodovino zaprtih podružnic Karteljevo, Prečna in Laze. Naša podružnica pa je obudila tudi pesmi, igre in igrace iz preteklosti. Skupno poročilo smo izdali v biltenu, vse dejavnosti podružnic pa smo predstavili na 8. srečanju Podružničnih šol Slovenije v Idriji (11. april). Dejavnosti našega dela bomo predstavile tudi širši javnosti Novega mesta.

V letošnjem letu smo načrtovali in izvedli različne zanimive dejavnosti: prisluhnilo smo predavanju čebelarja (skupaj pripravili zdrav zajtrk), knjiž-

ničarke Knjižnice Mirana Jarca (ustvarjali haikuje), medicinske sestre iz zobne preventive, posamezni starši so predstavili delček svojega poklica in njihova znanja (o vodi, človeškem telesu,...). Izvedli smo akcijo zbiranja starega papirja in s pomočjo staršev zbrali toliko papirja, da smo za dobljeni denar pokrili vse potrebe po tonerju, papirju za učne liste in otroke razveselili z igračami, primernimi njihovi starosti. Obiskali smo regionalno televizijsko postajo Vaš kanal in spoznali njihovo delo in prostore, zbirno-reciklažni center Komunale Novo mesto in se poučili o zbiranju in ločevanju odpadkov, ustvarjali s slikarjem Rupčičem, obiskali živalski vrt v Ljubljani, Srednjo kmetijsko šolo na Bajnofu (sodelovali smo v več delavnicah)...še veliko zanimivih dejavnosti pa bomo izvedli do konca šolskega leta. V različne medije smo poslali prispevke in fotografije o našem delu (Otrok in družina, Dolenjski list, TV Vaš kanal, Ciciban, Prostočasnik...). Letošnje bralne značke nam je podelil popotnik Uroš Ravbar, ki nam je predstavil tudi svoj film s poti okoli sveta.

Učenci vsako leto izdelajo voščilnice za starostnike KS Birčna vas in sodelujejo na prireditvah starostnikov Birčne vasi in Uršnih sel, komemoraciji ob dnevu spomina na mrtve, prireditvi ob materinskem dnevu KS Birčna vas in ostalih priložnostnih prireditvah, ki se organizirajo v našem kraju

(Dolenjska na poti v samostojno Slovenijo, prireditvi društva Sožitje,...) Prireditve pa organiziramo tudi na šoli (za učence posameznih oddelkov, za starše,...): ob začetku pouka, ob kulturnem prazniku, pred roditeljskem sestankom, ob zaključkih projektov, ob koncu šolskega leta,... Več let že pripravljamo Pravljčni večer pred prihodom novega leta, na katerega povabimo vse učence in njihove starše, bodoče prvošolce s starši in druge goste. Na ta dogodek se še posebno skrbno pripravimo. Učenci recitirajo, pojejo, plešejo, igrajo, razstavijo različne izdelke. Na večer povabimo tudi druge ustvarjalce, ki predstavijo svoje dejavnosti: zaigrajo z lutkani, igrajo na različne instrumente, plešejo,... Naši učenci so pripravili dramsko uprizoritev Muca Copatarica nekoč in danes. Igrica je nastala ob 50. obletnici pravljice Ele Peroci. Učenci so na temo muce Copatarice ustvarjali na različne načine: peli, slikali, izdelovali copatke, sceno, plesali,... dramtizirali že znani del pravljice in ga nadgradili z vlogo muce danes. Ker je dramtizacija zelo uspela, smo se prijavili na območno srečanje dramskih skupin Novo mesto. Uspešno smo nastopili v Kulturnem domu v Dolenjskih Toplicah. Na ta način še dodatno izobražujemo naše učence.

Vsako leto sodelujemo z gasilci iz različnih vasi naše krajevne skupnosti, ki predstavijo svoje delo, oblačila, vozila,...Po

potrebi sodelujemo tudi na njihovih prireditvah. Odzovemo se tudi na literarni in likovni natečaj Gasilske zveze Novo mesto, Regijskega centra za varovanje in zaščito,...in vedno dosežemo več priznanj, pohval in knjižnih nagrad.

22. januarja smo na naši šoli snemali oddajo z go. Majo Kokol. Izdelovali smo različne pustne maske. Učenci so bili pri delu ustvarjalni in disciplinirani. Voditeljica, pevka in urednica oddaje Maja in čarobna skrinja je bila nad delom učencev navdušena. Nagradila nas je s svojo predstavo Rdeča kapica malo drugače. Učenci so si ogledali še prireditev Muca Copatarica, risana filma v Planetu Tuš, ob koncu šolskega leta bodo obiskali Kekčevo deželo v Julijskih Alpah. Vse leto ustvarjamo izdelke iz različnih naravnih materialov, ki jih ob Dnevu Zemlje razstavimo na eko razstavi v Novem mestu. Ob koncu leta pripravimo tudi likovno razstavo v Študijski knjižnici Mirana Jarca.

Vsi zaposleni na naši šoli verjamemo, da se bo število dobrih rezultatov do konca šolskega leta še povečalo. Učiteljice skrbimo za poglobljeno znanje, dobro počutje, zdravo preživljanje prostega časa, za napredek otrok na različnih področjih, veselimo se njihovih uspehov, jih pri ustvarjanju vodimo in vzpodbujamo. Želimo, da bi naša prizadevanja prepoznalo tudi širše okolje, nam pri nalogah pomagalo in nudilo podporo.

**Učiteljice Podružnice
Birčna vas**

Suša v našem vrtu

umetnostno besedilo

Bil je lep sončen dan. No, bil je vroč dan, ko sem šel pogledat naš vrt. Zagledal sem, da je brstični ohrovt imel pet suhih listov. Mislil sem si: » Ohrovt bom zalil, listi bodo spet zeleni in vse bo v redu. Res, danes je vroč dan, vsej ulici je zmanjkalo vode.«

Poklical sem starše, jima o tem poročal in odgovorila sta, da se suša lahko res premaga samo z vodo. Hitra izboljšava na ohrovtu pa

se bo pokazala, če ga bomo takoj poškopili z gnojilom. Vse to smo storili.

Zopet sem šel na vrt pogledat in še hujše je bilo. Ves ohrovt se je izsušil in pri tem še koleraba. Mislil sem, da se mi blede. Ko pa sem si pomel oči, se je sušil tudi paradižnik. Šel sem v hišo, kjer je bila vključena klima. K sreči je vsaj ta delovala. Zaspal sem v rahlem šelestenju klime. Sanjal sem, da je bilo vode obilo, da so zelenjavne sadike spet ozdravele,... in kar naenkrat...Puf! Zbudil sem se. Opazil sem, da sem spal do mraka. Tudi ohladilo se je. Še ves omotičen sem stekel pogledat vrt. Tekel sem in štrbunknil v ribnik poln vode. Dobil sem idejo. Stekel sem po vedro in vanj

zajel polno vode. Z vodo sem zalil ohrovt, kolerabo in paradižnik. Nekajkrat sem to ponovil in suša je izginila. Vse rastline so bile spet zdrave. Potem sem vrt še poškopil, da se suša nikoli več ne bi vrnila.

Po štirih dnevih suše, so rastline spet dobile vodo, pognale nove plodove in se začele razmnoževati. Ker rastline redno zalivam, se na našem vrtu že štiri leta ni pojavila suša.

Jaka Zupančič, 5.a r.

Jaka je za prispevek prejel priznanje na literarnem natečaju Uprave RS za zaščito in reševanje na temo Naravne in druge nesreče – Suša.

Šola Laze nekoč polna, danes prazna

Kako je vas Laze postala del šolskega okoliša OŠ ŠMIHEL IN PODRUŽNICE BIRČNA VAS?

Vas Laze je en kilometer oddaljena od Uršnih sel. V kroniki o ustanovitvi in razvoju eno-razredne državne osnovne šole na Lazih piše:

- 1908 je peščica Kočevskih Nemcev ustanovila šolo v privatni hiši št. 4. V svojo šolo so zelo radi sprejemali tudi slovenske otroke.
- 1911/12 so s pomočjo »milodarov« se zidali na št. 11 visoko pritlično šolsko stavbo. Šolo so poimenovali po štajerskem pisatelju Petru Roseggerju (Roseggerschule – Nemška vzporednica).
- 1919. leta je z razpadom avstro-ogrske monarhije bilo konec čisto nemške šole na Lazah.
- 1920. leta je občina Črmošnjice kupila bivšo Roseggerjevo šolo z vsemi pripadajočimi zemljišči.
- 21. avgusta 1920 je Višji šolski svet v Ljubljani v kupljeno stavbo nastanil enorazredno ljudsko šolo. Prva slovenska učiteljica je bila Marija Sušnik. S 15. septembrom se je začel pouk.

Ker so bili sprva nemški otroci v večini, so imeli svoj nemški oddelek. V njem se je poleg nemščine poučevala tudi slovenščina in srbohrvaščina.

- 1921/22 je bilo na šoli 27 učencev z nemškim učnim jezikom in 16 s slovenskim. Šola se je imenovala enorazredna ljudska šola.
- 1926/27 je v enorazrednico Laze hodilo 19 slovenskih in 26 kočevarskih otrok. Učitelji so bili Slovenci, poučevali so v slovenskem jeziku. Nemščina je bila učni predmet. Učenci so prihajali iz vasi: Laze, Travni Dol, Pajkež, Pleš, Blaževci, Uršna sela, Makute.
- 1929/30 leta je bil na šoli pouk le v slovenskem jeziku.
- 1933 leta je bilo na šoli Laze 89 slovenskih in 39 nemških otrok. Šola se je razširila v trirazrednico.
- 1933/34 je bilo na šoli 132 učencev, poučevala sta jih dva učitelja. Samo dva učitelja sta učila 150 otrok v šol. letu 1938/39.
- 23. decembra 1941 je bilo konec pouka. Italijani so šolo spremenili v vojašnico. Poslopje je bilo poškodovano. Šolski arhiv je bil uničen.
- Oktobra 1943 so v vas prišli Nemci.
- Od junija 1944. do marca 1945 je bila organizirana partizansko šolo v Medicevi hiši. Vključenih je bilo 33 otrok.
- Po vojni je bil pouk še vedno v Medicevi hiši, ki ga je obiskovalo 89 učencev. Prvi in

drugi razred je bil dopoldne, 3., 4., 5. razred pa popoldne. Začeli so obnavljati šolsko stavbo. Dvignili so jo za eno nadstropje.

- 1945/46 je pouk obiskovalo 110 otrok. Učili sta dve učiteljici.
- 1951/52 so učiteljice poleg pouka in vseh proslav izpeljale tudi tri tečaje: gospodarsko- gospodinjski, kuharski

Pouk je na Lazah, predno so zgradili šolo, potekal v hiši št. 4.

Mediceva hiša, kjer je bil pouk med vojno in prva leta po vojni.

tečaj in tečaj za izvenarmadno žensko vzgojo.

- 1952/53 je postala pokroviteljica šole tovarna zdravil Krka, ki je šolo lepo obnovila, prepleskali so zunanost, postavili drvarnico in otrokom kupili radijski sprejemnik in več kot 100 knjig.
- 1957/58 je na šoli še 77 učencev.
- 1959/60 so učence od 4. razreda naprej prešolali v Osnovno šolo Šmihel. Šolo

so obiskali trije književniki: France Bevk, Severin Šali in Tone Pavček.

- 1960/61 je šolski odbor pooblastil OŠ Šmihel, da je za šolo Laze opravljala finančno, administrativno in kadrovske poslovanje, v naslednjem letu so bile skupne tudi učiteljske konference.
 - 1961/62 so šolo prenovili, prizidali večjo učilnico, položili parket, zamenjali okna, napeljali elektriko v pritličje in prebelili učilnice in pisarno.
 - 1963/64 je šola praznovala petdesetletnico. Otrok je bilo 63.
 - 1968/69 na šoli poučevalo 4 učiteljice.
 - 1970/71 so učence 1. razreda prešolali na OŠ Birčna vas. Na Lazah so ostali še trije oddelki. 54 otrok sta poučevali dve učiteljici, honorarno je pomagal še en učitelj. Pokrovitelj Žito Ljubljana je šoli kupilo nove šolske klopi.
 - 1971/72 je obiskovalo pouk 51 otrok, prvič se je pričela tudi mala šola, v kateri je bilo 8 otrok.
 - 1972/73 je pouk potekal v dveh kombiniranih oddelkih, skupaj 39 otrok. Februarja je v malo šolo hodilo 19 otrok. To leto je bilo zadnje šolsko leto, v katerem se je odvijal pouk v tej šolski stavbi s tako zanimivo zgodovino.
- Otroci se od tega leta naprej vozijo v podružnično šolo Birčna vas, ki je 6 km

Stavba danes

oddaljena od Laz. Učenci višjih razredov pa v OŠ Šmihel. Stavba je ostala prazna, v lasti občinske skupščine Novo mesto. V njej je nekaj časa imela skladišče Zveza prijateljev mladine Novo mesto. Kasneje je bila v njej trgovina. Danes je prazna, v lasti Mestne občine Novo mesto in dana na upravljanje KS Uršna sela. Leta 2005 so zamenjali ostrešje, spodnje prostore pa uporabljajo vaščani Laz za družabna srečanja.

Literatura in viri:

- 📖 Ivanka Mestnik: (Priloga Dolenjskega Lista),
- 📖 Kronika osnovne šole Laze,
- 📖 ustni viri.

Vse haikuje so napisali učenci 5. a razreda; starost učencev: 10 let

Ljubezen je,
če te potok nežno poboža.
Mokra sem.

Kako ljubezen nastane?
Povej!
Rad bi jo ustvaril.

Vsakič, ko cvetek z drevesa pade na tla,
se ljubezen konča.
Obup.

Ko se ozrem v morje,
se mi zdi, da bom utonila.
Te tvoje oči!

Lep je ta sončen dan.
Kdaj se bo končal?
Nikoli – kot ljubezen.

Ljubezen do učenja,
ki mi pamet soli.
Vse znam.

Ljubezen do vode,
ki žubori.
Nikoli ne bom žejna.

Ljubezen do lune,
ki nam sveti ponoči.
Ni me strah.

Ljubezen do sončnice,
ki se obrača proti soncu-
podnevi.
Špela Šušteršič, 5.a

Ljubezen.
Dva sta si usojena.

Ljubezen gre globoko v srce.
Dobro jo skrivam.
Srečna sem.

Če te ljubezen prizadene,
te v srčku zaboli.
Trpljenje.

Ljubezen je,
če ne brcaš rastlin.
Vse je zeleno.

Ljubezen je,
če plavaš po morju.
Morje valovi.

Ljubezen je,
če te partner poljubi.
Utrip srca.

Ljubezen je,
ko me mama objame.
Nežnost v njenih očeh.

Ljubezen do puščice,
ki barvice shranjuje.
Imam kar potrebujem.

Ljubezen je,
če na klopi sediš
in te cele ure gleda sošolec Matic.

Ljubezen do vetra.
Na vse strani veselo pihlja,
mrši mi lase.

Ljubezen do ptice,
ki leti na vse strani.
Svoboda.
Tea Kump, 5.a

Ljubezni se ne da prešteti,
saj je nešteta.
To je dobro.

Midva sva rada skupaj,
saj sva srečna.
Ljubezen.

Kako lepo je,
ko se loviva.
To je ljubezen v srcu.
Maja Jakobovič, 5.a

Kakšen pogled na mojo ljubezen!
Vidim jo,
srečna sem.

Očka me ima rad.
Vsak dan me objame.
Vesela sem.

Do sonca je še daleč,
čeprav prihaja k meni-
kot ljubezen.
Maja Jakobovič, 5.a

Ljubezen do sestre,
ki me uči.
Tudi jaz znam.

Ljubezen do rož,
ki venijo.
Žalostna sem.

Ljubezen do sošolca,
ki me ima rad.
Oba sva povezana.

Ljubezen do vesolja.
Vse polno zvezd.
Mirno nebo.
Klavdija Šobar, 5.a

Ljubezen do odeje,
ki me greje kot sonce.
Toplo mi je.

Ljubezen do učiteljice,
ki me uči.
Prijazna je.

Ljubezen do metulja,
ki ne leti.
Polomljena krila.

Ljubezen do mame,
ki nam kuha.
Nikoli nisem lačna.
Anita Ahmetaj, 5.a

Ljubezen do kokoši.
Jajca vali.
Novo življenje.

Ljubezen do čebele,
ki nam med naredi.
Vse je sladko.

Ljubezen do vode,
ki me čisti.
Lepa sem.

Ljubezen do obleke.
Polepša me,
kar zaplesala bom.

Ljubezen do dežnika,
ki me skriva pred dežjem
Suha sem.

Ljubezen do krave,
ki mi mleko da.
Sita sem.

Ljubezen do knjige,
ki me brati nauči.
Veliko vem.
Anita Ahmetaj, 5.a

Ljubezen do mame.
Prijazno govori.
Povezanost v srcu.

Ljubezen je,
če se oče in mama objameta.

Ljubezen je žarek,
ki sije na nebu
in v očeh.

Ljubezen je galeb,
ki leti nad morjem
in prinaša srečo.
Mateja Šobar, 5.a

Ljubezen do psičke,
ki ima belo kravato
in skodrano črno dlako.
Jaka Zupančič, 5.a

Vsak zdrav človek ima nešteto želja. Bolan ima eno samo. Biti zdrav. Zdravje pa pomeni ne le odsotnost bolezni, temveč blagostanje telesnega, psihičnega in socialnega ravnovesja. Telesno zdravi smo sposobni zdržati napore, strese in obremenitve ter si s telesno vadbo in prehrano krepiti odpornost organizma. Biti duševno zdrav je blaginja, v kateri posameznik produktivno, odgovorno in ustvarjalno dela, se dobro počuti in je zadovoljen s sabo in z okoljem. Socialno zdravje pa je stanje počutja, ko smo srečni v sebi, pomagamo sočloveku, ohranjamo stike z ljudmi in jih osrečujemo. Skratka, delamo dobro za druge. Dan je krasen, namen je jasen. Ustvarimo v sebi nivo prave harmonije.

Moč jutra...

Naši predniki so živeli pametneje. Živeli so z naravo, v naravi. Živeli so po njenih zakonih. Pa nobenega Feng shuija niso še poznali ... V vsakodnevem, pristnem soočenju z naravo so občutili njene vrednote in njeno moč ter ji znali prisluhniti. Vstajali so zgodaj ... ampak. Vzeli so si čas za svoje jutro. Na postelji so se dodobra pretegnili. Niso vedeli, da si s tem opravičilo odpirajo energijske poti, ki vodijo v telesu od organa do organa. Da so te poti tako zvani meridiani, se jim verjetno še sanjalo ni. Počasi so vstali, odprli okno in pogledali za vreme ... In si pljuča predihali s svežim zrakom. Področje okoli pasu so imeli vedno toplo zavito ... pa niso vedeli, da je v ledvicah shranjena najpomembnejša življenjska esenca ali energija. Pa mi? Zjutraj se vsekakor nimamo časa pretegniti. Ko so naši predniki vstali, so odeje vrgli čez stranico postelje. Da je v dnevu izhlapela teža noči ... Mi pa skočimo iz postelje, z eno nogo smo še v spalnici, z drugo v kopalnici, z glavo pa že skorajda v službi, in vlečemo prepoteno posteljnino k vzglavju. Pa zajtrk? Včasih so se ljudje zjutraj krepko najedli. Potem pa po malem. Pa vodo so pili. Vodo. Ne tisto mrtvo iz trgovine. Živo vodo iz studencev. Mi pa za zajtrk nimamo časa. Kakšen zajtrk? Samo hitro. V službi bo inšpekcija ... In tako je običajno do dne, ko zbolimo. Potem pa lahko vse teče tudi brez nas. Veste, vsak organ ima svoje najdejavnejše ure dneva. Za želodec je to do devete. Mi pa ga nimamo časa obremeniti ravno takrat ... Bakterije in ostalo nesnago, ki se je preko noči poselila po jeziku, običajno speremo z jutranjo kavico, ki ji dodamo še tableti proti pritisku ali pa kakšnega proti pomladni alergiji ali proti kakšni duševni stiski. Kar tako. Za vsak slučaj ... Da ne bi farmacevtske tovarne propadle... In že nas več ni.

Dotik dneva ...

Žal, nimamo svojega jutra. To je naša, sodobna zgodba. Gre dokler gre... Potem se svet ne sesuje. Svet teče dalje ... Sesuto je le naše zdravje. Se zavedamo?

Tudi po službi se svojega dneva premalo do-

V objemu pomladi, se imamo malo bolj radi ...

tikamo. Ker neprestano v mislih samo begamo. Kaj moram? Do kdaj moram? Po koga moram? Kdaj je nadaljevanje? Koliko minut je še do Big Brotherja? ... Preprosto ne živimo v sebi. Živimo poleg nas.

Včasih so ljudje jedli veliko zelja in stročnic. Pozimi so jedli veliko jedi, ki se kuhajo daljši čas. Z energijskega vidika je pozimi ta hrana najprimernejša. Meso so uživali enkrat na teden, bel kruh ob praznikih. Živeli so skromno, s pametnim prehranjevanjem. Težave in tegobe so si lajšali z zelišči. Šlo je počasi, a je šlo. Naše torbice pa so polne najrazličnejših protibolečinskih »strupov«... Pravijo, da smo ljudje tisto, kar jemo. Sveža hrana prinaša v

nas energijo moči in rasti. Meso mučenih živali pa pojemo z njihovim trpljenjem vred. Vse se vgradi v nas. V naš notranji sistem. Študije kažejo in ljudje pripovedujejo, da se moramo po štiridesetem letu (če nismo fizični delavci), v korist dobrega počutja, skoraj odpovedati vsemu belemu: moki, rižu, sladkorju, mleku, trdemu siru... Potrebujete obrazložitev? Prebava tega je za organizem velik napor. Energijo pokurimo za prebavo, namesto, da bi nam dajala moč za druge aktivnosti ... Poizkusite. Ne bo vam žal, če boste zase iznašli lažji jedilnik od običajnega. Nič več ne bo prebavnih motenj, zaprtosti, napihnjenosti, boleče prebave. Veste, v želodcu škrob zavre, beljakovine razpadajo, sadje gnije, sladkorji zavrejo. Če bi imeli priložnost to godljivo videti, bi se morda zamislili... Ne jejmo kar vsega v enem obroku. Mesa ne s krompirjem, s testeninami, z rižem. Želodec ima s tem dela do onemoglosti. Pijte sveže iztisnjen sadni sok. Na tešče. Pa živo vodo. Potolažite se z uživanjem orehovih jedrc, rozin, suhih brusnic, sliv, oreškov... In seveda svežega sadja in zelenjave. Čim več živih hranil. Rastlinsko živih ...Tudi

kalčke, na primer. Dve uri po obroku ne jejte in ne pijte. Tudi včasih niso. Niso niti imeli. Skušam vam samo predlagati. Odločitev pa je vsekakor vaša. Samo vaša!

Življenje je namreč tako enostavno. Ljudje smo tisti, ki ga nenehno kompliciramo...

Zahvala večera ...

V kotu hiše so imeli Božje razpelo. Za mir in blagostanje v hiši. Kje pa je naše? Je nam ostal le križ? Imamo v tistem kotu vsaj rožo Krasulo? Predno so vstopili v hišo, so si strpnili površnike. Da slabe energije s poti niso prinesli v hišo. Morda bi tudi mi to storili, če nam ne bi tako noro zvonil mobilni ... Se velikokrat usedemo skupaj in se pogovarjamo? Ja, ni časa...

Povedali so mi, da so včasih pred Veliko nočjo ljudje znesli vse iz hiš na plano. Hišo so potem temeljito očistili, odstranili stare energije in vnesli sveže. S kadilom so jo predimili. Sredi vasi je stal voz. Nanj je romalo vse, kar je bilo ponošeno, razbito, neuporabno. V hišo so vrnili samo stvari, ki so jih resnično potrebovali. Pa mi? Kje pa stoji naš voz? Kam grmadimo vso kramo? Kako bi bilo videti, da bi začeli prazniti svoje velike hiše? Prečistimo stvari. Preveč imamo vsega. In premalo imamo sebe. Kje se začne in konča naš velikonočni blagoslov? Le za mizo?

Včasih so svojo jezo izpihali iz sebe z motiko, lopato, krampom. Danes jo kopičimo v jetrih. Žalost so pregnali z molitvijo, mi jo nalagamo v pljuča. S pesmijo so pregnali skrbi. Naše pa so naložene v vranici. Strah so premagovali s pogovorom. Evo ti ga našega v ledvicah. Pa veselje? Ga nosimo v srcu? Koliko je v njem radosti in ljubezni? Koliko je v nas zadovoljstva? Ko bomo prehodili to pot, bo konec. Zaustavimo se raje že zdaj. In pogledjmo vase. Včasih so hodili ljudje bos. Narava jim je masirala točke na podplatih! Kakšne točke? Stopalo je organizem v malem. Na njem se zrealijo vsi organi. Dajte, vzemite ga kdaj v svoje roke in ga pregnetite in prebožajte. Vse telo vam bo hvaležno!

Prisluhnimo telesu. Odprimo srca, odpuščajmo, sprejmimo sebe in sprejmimo ljudi takšne kot so. Kajti le takšni so edinstveni in najboljši. Preživimo svoje življenje v harmoniji. S samim sabo. In z okoljem. Pomlad je. Običajno se imamo v njenem objemu malo bolj radi...

Vaše nove cvetlične zasaditve? Ste ali niste? Dajte, spomnite se nekaj posebnega in to posebno vnesite v svoj vrt. Pa čeprav le z vrečko tagetesa, cinij ali aster. Dodajte k temu malo prodnikov, morda večjo skalo, kakšno odsluženo korenino ali glineno kroglo. Ali pa staro kolo oblecite v mah...

Pa srečno! In lepo poletje vam želim!

Vida Roženberger

Nocoj bom molila za vse ...

Morate mi priznati. Če je bilo treba koga malo pošinfati, so pa Ančko najdlji. Pa jim nimam kaj reči. Znali so z mano, zato sem rada delala z njimi. Tudi za danes so mi naročili, naj se malo okrog ozrem in napišem kdo po čigavem travniku škodo dela, pa kdo postavlja ovire v cestnem prometu Pa sem rekla, oprostite bratje in sestre. Odpade. Danes pa že ne. Danes praznujemo! Gasilci so imeli 70, Borci 60, lovci 60, pevci 35, Šumimo pa tudi že 20 let. Kje imate kozarce, da nazdravimo? Se malo ustavimo ... No, pa so mi takoj novo nalogo zrihtali, naj pa kakšne spomine na naš cajteng napišem, so prosili ... Polna luna je bila, pa sem začela.

Obujati spomine... Ja, spomnim se prvega časopisa. Velika zelena sekvoja je bila na prvi strani. Ljudje smo bili najbolj veseli, ker ga še plačat ni bilo treba. In naslednje tudi ne. Ja, Lojze je vse to organiziral. Za časopis. Srečkota so pa po denar poslali... Vidite, je bil Lojze že takrat naprednih misli, ni čudno, da je danes župan. Smo ponosni na njega. Ja, pa na druge tudi. Na vse, ki so znali speljati akcije in dobiti ljudi skupaj. Za delo. In jih tudi držati skupaj. Danes so cajti res drugi, a še zmeraj je treba skupaj stopit, da se kaj premakne in pokrene.

Vejste, tole IME mi je pa delalo enih preglavic. Od začetka ga ljudje sploh zastopili nismo. Rekli smo cajteng, bilten. Potem pa smo nekje prebral, da stvari funkcionirajo le, če jih kličemo po imenih. Imena baje angeli prišepnejo, zato jih moramo spoštovati. Šum sekvoj...

To je urednica izbrala. Drugi so predlagali Birčenčan. Ona pa je želela ime, pod katerim bodo krajani iz vseh vasi prepoznavni. Povezani. Usedli smo se skupaj, pod staro vaško lipo na vasi, ki je preživela že vsakovrstne pripetljaje. Tragične in komične. Beseda je dala besedo in potem smo končno doumeli to ime ... da so sekvoje posebnost kraja. Da so najvišje. Pa vse slišijo in vidijo. Potem pa zašumijo ... In to šumenje nosi sporočilo o odvijanju naše krajevne zgodbe. O akcijah, o delu. O ljudeh, ki delajo. In o onih, ki blatijo prve. Ime se je prijelo. Ljudje ga poznajo. Časopis so sprejeli za svojega.

Sprejeli pa so tudi urednika. Težko je bilo v prvih letih pisati. Danes so že vsi predsedniki zverzirani in radi napišejo. Naj ljudje vedo. In predvsem – morajo vedeti v kateri vasi so ugrajeni njihovi

dolgoletni prispevki k samoprispevku. Njihovi tolarčki.

Enkrat sem bila na uredniškem odboru. Pet jih je sedelo tam. Srečko je v svojem značilnem žargonu glasno govoril, se nekaj razburjal in sklical kar precej živalskih imen v tisto pisarno ... Že vse popoldne je iskal donatorje za časopis. Pa drugi? Oni so se samo smejali. Pogovarjali so se na svoj način. Delali po svoje. In se spet smejali. Potem sem Vido pocuknila za rokav in jo vprašala kolikokrat se to zgodi za vsak Šum. » Enkrat, je rekla. Enkrat se dobimo, da se fino nasmejemo, potem gremo pa delat! Smeh je za zagon!« Potrebnovali so ga. To voljo in zagon. Za vse kilometre, za vse klice, za vse prošnje finančnih prispevkov, za vse ure na računalniku ... Ni blo časa za afne guncat. Treba je bilo delat.

Urednika vsak 30 ur najmanj na številko. Ampak to se pozabi. Ko glasilo zašumi, se krajan razveseli... Urednika pa nazdravita. In gremo naprej... Brez plačila, se ve.

Sem zadovoljna, polna veselja kot mati božja milosti, da smo se skopal iz te nerazvitosti. Zdaj prihajajo nove akcije. Pa še denar od telefona nam obljublja. Da bo za eni dve penziji morda. Kapo dol pred vsemi, ki so še pripravljene delat. Pozdravljam pa tudi vse tiste, ki stalno tožarijo, nergajo, trosijo slabo voljo in seme domišljavosti okrog. Prepoznate jih, oči jim bliskajo od jeze in lasje so jim kvišku od napuha...

Saj veste, da smo vsi samo ljudje. Ko se napadalno obnašamo do drugih, se bo prav tako življenje obrnilo do nas. Vsaka rangla svojo rejno najde. Vse, kar delamo slabega, vse naše slabe misli. Vse se vrne. Bodimo zato boljši. Nosimo zato mir in prijazno besedo v sebi vsi. Tudi tisti, ki mislite, da živite v veri. Naokrog pa se potem (nekateri, seveda) trudite preglasiti dobra dela in dobre namene nas vseh ostalih, ki ljudem želimo le mir in dobro. Veselje in zadovoljstvo. Veste, kdor drugega ne spoštuje, tudi sebe ne... Čudni časi so. Res čudni. Vsi bi se morali potruditi, da damo človeku tisto najboljše, kar je v nas. Spoštovanje in svoj čas. Nekateri so v svojem sovraštvu do drugih zares potrebni pomoči. Obljubim, nocoj bom molila za vse ...

vaša Ančka

POLICIJA SVETUJE

Prometna varnost MOTORISTI...

- Pred vožnjo preverite zračni tlak v pnevmatikah in jih v prvih kilometrih vožnje primerno ogrejte.
- Motoristično čelado si pravilno zapnite. Čist vizir vam omogoča potrebno vidljivost. Ne pozabite na oblačila s ščitniki.

•Motorno kolo je ozko, zato vas pri večji hitrosti drugi prometni udeleženci hitro lahko spregledajo. Naj bo vaša hitrost primerna okoliščinam, da vas bodo drugi pravočasno opazili, pa tudi vi njih.

•Pri vožnji skozi levi ovinek se odmaknite od ločilne črte na sredini vozišča, sicer bo vaša glava brzela tudi meter globoko po smernem vozišču za nasprotni promet.

•Hitrost in način vožnje motornih koles še posebej prilagodite v prvih minutah deževja.

•Če vaše motorno kolo nima zavornega sistema ABS, v dežju ali na spolzkem vozišču ne zavirajte na talnih označbah.

•Izogibajte se asfaltnim površinam, na katerih je posut pesek, razlito olje ali podobno (predvsem v ovinku).

•Reakcijski čas v idealnih pogojih je 0,6 - 0,8 sekunde, v cestnem prometu v povprečju 1 sekundo, pri nezbranim ali utrujenem vozniku pa že 2 sekundi ali več.

•Zavorna pot do ustavitve je pri hitrosti 100 km/h 40 metrov. Pot ustavljanja je seštevek reakcijske in zavorne poti.

•Ne vozite, če ste uživali alkohol, mamila, psihoaktivna zdravila ali ste utrujeni. To lahko hitro postane vaša zadnja vožnja.

VESELO NA KOLO

Zdravo, aktivno, prijetno, a varno !

Kolesarji so poleg pešcev najbolj ogrožena in izpostavljena skupina prometnih udeležencev!

STAREJŠI NA KOLESU

•V prometnih nesrečah so najpogosteje udeleženi starejši kolesarji, še zlasti starejši od 65 let.

•Premalo so pozorni na vozila, ki jih prehitevajo, slabše slišijo, vidijo in počasneje ustrezno reagirajo.

•Pred spremembo smeri vožnje večkrat pogledajte, kaj se dogaja za vami in pravočasno odločno nakažite svoje namene.

Kje naj vozim?

- po kolesarski stezi in kolesarskem pasu,
- ob desnem robu vozišča, če ni kolesarske steze oziroma pasu.

Kako naj vozim ?

•Promet skrbno opazujem, predvidevam ravnanje drugih udeležencev in skrbim za svojo varnost.

•Še posebej pozoren sem na vozila, ki me dohitevajo in prehitevajo.

•V križiščih sem nadvse previden, z roko odločno nakažem smer in se prepričam, ali so me opazili. Če je situacija nejasna, raje stopim s kolesa in grem peš čez križišče.

•Da me pešci in vozniki opazijo uporabljam tudi zvonec.

•Ponoči poskrbim, da sem še bolj opazen (luči, odsevnik, svetla oblačila..).

•Prtljago vozim v zato namenjeni košarici ali pritrjeno na prtljažniku. Roke imam proste za krmilo in nakazovanje smeri.
ZAKAJ NOSIM ČELADO ?
Skoraj deset odstotkov mrtvih in poškodovanih v nesrečah je kolezarjev. Največkrat se poškodujejo po glavi.

Preventivni nasveti voznikom traktorjev

• KAJ JE TRAKTOR:

Je motorno vozilo, ki je konstruirano tako, da vleče, potiska ali vozi traktorske priključke oz. se uporablja za njihov pogon ali vleče priklopno vozilo;

• VARNOSTNI LOK ALI VARNOSTNA KABINA:

Mora biti vgrajen in izveden tako, da varuje voznika pred poškodbami, če se traktor prevrne in mora ustrezati predpisanim standardom;

• VZVRATNO OGLEDALO:

Mora biti na traktorju, ki ima zaprto kabino za voznika, mora biti vgrajeno in izvedeno kot najmanj eno vzvratno ogledalo, nameščeno na levi strani kabine. Če traktor lahko razvije večjo hitrost od 30 km/h, potem morata biti nameščeni dve vzvratni ogledali;

• DELOVNA IN PARKIRNA ZAVORA NA TRAKTORSKIH PRIKLOPIH:

Je obvezna pri vseh priklopnikih razen pri tistih, pri katerih največja dovoljena masa ne presega 1,5 tone ali pri tistih priklopnikih, kjer največja dovoljena masa ne presega mase traktorja. Traktorski priklopniki morajo biti

zadaj osvetljeni z lučmi, zavornimi lučmi, lučmi za osvetljevanje registrske tablice, smerniki in odsevniki. Luči in odsevniki med vožnjo ne smejo biti zakriti ali umazani.

• TOVOR NA TRAKTORSKIH PRIKLOPNIKU:

Mora biti naložen tako, da ne predstavlja nevarnosti ali ovire za druge udeležence v cestnem prometu, da ne povzroča škode na cesti ali objektih, da ne onesnažuje okolja, da ne zmanjšuje stabilnosti vozila, da se z njim ne povzroča več hrupa, kot je dovoljeno, da ne zmanjšuje preglednosti vozniku, ne zakriva drugih naprav vozila, registrskih tablic in drugih predpisanih označb, da ne pada ali se ne razsipa po cesti. S traktorja, traktorskega priklopnika ali trak-

torskega priključka se na cesto ne sme raztresati blato, sneg, led ali voda.

• TUDI ZA TRAKTORISTE JE PREPOVEDANA UPORABA MOBITELA MED VOŽNJO

• PREVOZ OSEB NA TRAKTORJIH IN NA PRIKOLICI OZ. TRAKTORSKIH PRIKLJUČKIH:

Na traktorju se lahko prevaža le toliko oseb, kolikor je sedežev.

Na prikolici se lahko prevaža največ pet oseb, če je takšen prevoz potreben zaradi nakladanja ali razkladanja tovora. Te osebe ne smejo biti pod vplivom alkohola, ne smejo stati, ne smejo sedeti na nepritrjenem tovoru, kot tudi ne na tovoru, ki sega preko stranic. Na traktorskih priključkih je prepovedano prevažati osebe.

• PSIHOFIZIČNO STANJE VOZNIKOV TRAKTORJEV V CESTNEM PROMETU:

Voznik traktorja ne sme voziti traktorja v cestnem prometu, če je pod vplivom alkohola ali drugih psihoaktivnih stvari (mamil, zdravil). Čeprav se te določbe nanašajo samo na vožnjo po cesti, vsekakor veljajo tudi pri ostalem delu, kajti le trezen voznik bo lahko stoodstotno obvladoval svoje vozilo.

• VOZNIŠKO DOVOLJENJE:

Oseba, ki vozi traktor v cestnem prometu, mora imeti veljavno vozniško dovoljenje »F« kategorije. Pri tem voznik pridobi tudi osnove znanja varstva pri delu, kar je vsekakor dobrodošlo pri delu s traktorji, saj se vozniki vseh nevarnosti ne zavedajo.

KRIMINALITETA

Preventivni nasveti pri delu v vinogradu, polju, sadovnjaku in vlogi v vozila

Glede na to, da smo v preteklih letih beležili večje število kaznivih dejanj vlomov v vozila in tatvin iz vozil ter tudi vlomov v zidanice oz. stanovanjske hiše ravno v tem času, občane opozarjamo predvsem na naslednja samozaščitna ravnanja:

- iz vozila vedno izvlecite kon-

taktne ključke, zaprite vsa okna in vrata ter zaklenite vozilo. Pri tem pa ne pozabite na prtljažnik.

- v vozilu ne puščajte vrednejših predmetov. Tu gre predvsem za denarnice, kreditne kartice, torbice, kovčke, jakne in podobno. Ti predmeti privabljajo tatove in povečujejo verjetnost, da bo vlomljeno ravno v vaše vozilo.

Ko izvajate razna dela, ne puščajte objektov odklenjenih, niti v pri-

meru, da objekt zapustite za krajši čas. Veliko tatvin smo beležili ravno v takšnih primerih.

Ob tem še posebej opozarjamo na primerno varovanje bančnih kartic. V nobenem primeru ne hranite skupaj bančne kartice in PIN kode (nekateri občani imajo PIN številko napisano kar na kartici). V primeru tatvine, storilci običajno opravijo dvig denarja na bančnih avtomatih še preden žrtev uspe preklicati bančno kartico.

SKUPAJ ZA VARNOST, VAŠA POLICIJA!

Prispevek pripravil: Vodja policijskega okoliša Dejan KAVŠEK s PP Novo mesto.

PROLES Novo mesto d.o.o.

Stranska vas 60, 8000 Novo mesto

Tel.: 07/307 - 90 - 33

Telefaks.: 07/307 - 90 - 34

e-mail: proles.novomesto@siol.net

ŠUM SEKVOJ: NOTRANJE GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Glasilo krajevne skupnosti Birčna vas.

Glasilo ureja uredniški odbor: glavna urednica Vida Roženberger, odgovorni in tehnični urednik Srečko Petric, Branko Jenič, Franc Hrovatič, Vida Šter in Zalka Rkman. Glasilo je natisnjeno v 500 izvodih. Glasilo ni lektorirano. Grafična priprava: Tomograf Novo mesto. Tisk: Tiskarstvo Opara Novo mesto, Fotografija: Srečo Petric in krajani, Naslov uredništva: Birčna vas 1, 8000 Novo mesto

ADRIA[®]

življenje v gibanju

Z mojo Adrio odkrivam življenje v gibanju.

WWW.ADRIA-MOBIL.SI

ADRIA MOBIL, d.o.o., Straška cesta 50, 8000 Novo mesto, Slovenija